

מורה יקרה!

**הנה לפניך חוברת מרהיבה וחדשנית
בהלכות ברכות,**

**בחוברת זו הושקעו המון שעות של
עבודה וחשיבה מאומצת.**

**אנו סומכים עליך שלא תשתמשי
בחוברת, בתכנים וברעיונות בשום
צורה שהיא לפני הרכישה.**

**ומאחלים- שתפיקו את מלוא ההנאה
והתועלת בס"ד!**

כדי לשמור את חלוקת זכויות ואחריות זו יוגד:

0527118023

SHVILEYHABRACHOT@GMAIL.COM

שבילי הברכות

דורמא

שלום!
נעים להכיר
קוראים לי ברכי.

ולי קוראים
שמי:
פּתָה:

דורמא

בית דין צדק ובית הוראה שערי הוראה

בראשות מורינו הגאב"ד
הגרש"א שטרן שליט"א
דומ"צ בכד"צ דמון הגר"ש ואזנר זצוק"ל
ואב"ד מערב ב"ב

❖ הועד לביקורת ספרים על טהרת הקודש ❖

ב"ה

י"א אב תשפ"ד

אישור

הננו לאשר כי החוברת 'שבילי ברכות' על הלכות
ברכות הנחניץ עברה ביקורת הלכתית ע"י מו"ץ
מטעם הבית הוראה, ונמצאה ראויה ומומלצת
ללמודה לילדי ישראל היקרים, החוברת נערכה
בטוב טעם ובאופן שיכנסו הלכות אלו ללב צעירי
הצאן באופן הטוב ביותר.

בברכה מרובה

מוכירות הבד"ץ
שערי הוראה
דאשונות דאשונות

כל הזכויות שמורות ©

אין להעתיק, לצלם, לשכפל או לאחסן במאגר מידע חוברת זו או חלקים ממנה.
שימוש מכל סוג שהוא אסור עפ"י דין תורה ולהבדיל עפ"י החוק הבין לאומי.

כתיבה ועריכה: ה. שטיינר

איורים: ל. פירר 053-3166553

עימוד וגרפיקה: רבקה כהן זיידה 053-3703430

תודה מיוחדת לאמו"ר הרה"ג ר' פנחס שיש שליט"א דומ"ץ קהל מחזיקי הדת על
ההגהה ההלכתית של כל הספר כדי שלא יצא מכשול מתחת ידינו.
רוב תודות לסבתנו הגב' ש. בראון שתח" מנהלת בית מלכה על ההגהה הלשונית
והדקדוקית של הספר, וגם על ההדרכה והליווי בכל שלבי עריכת הספר למען יצא
דבר טוב ומתוקן.

להזמנות:

ה. שטיינר 053-4113074 / 02-6636006

ל. פירר 053-3166553

SHVILEYHABRACHOT@GMAIL.COM

גיליתי וצבעתי

ברכות ראשונות

"זה הארץ ומלואה"
והארץ נתן לבני אדם"

"למי שיר כל הצולעים?"

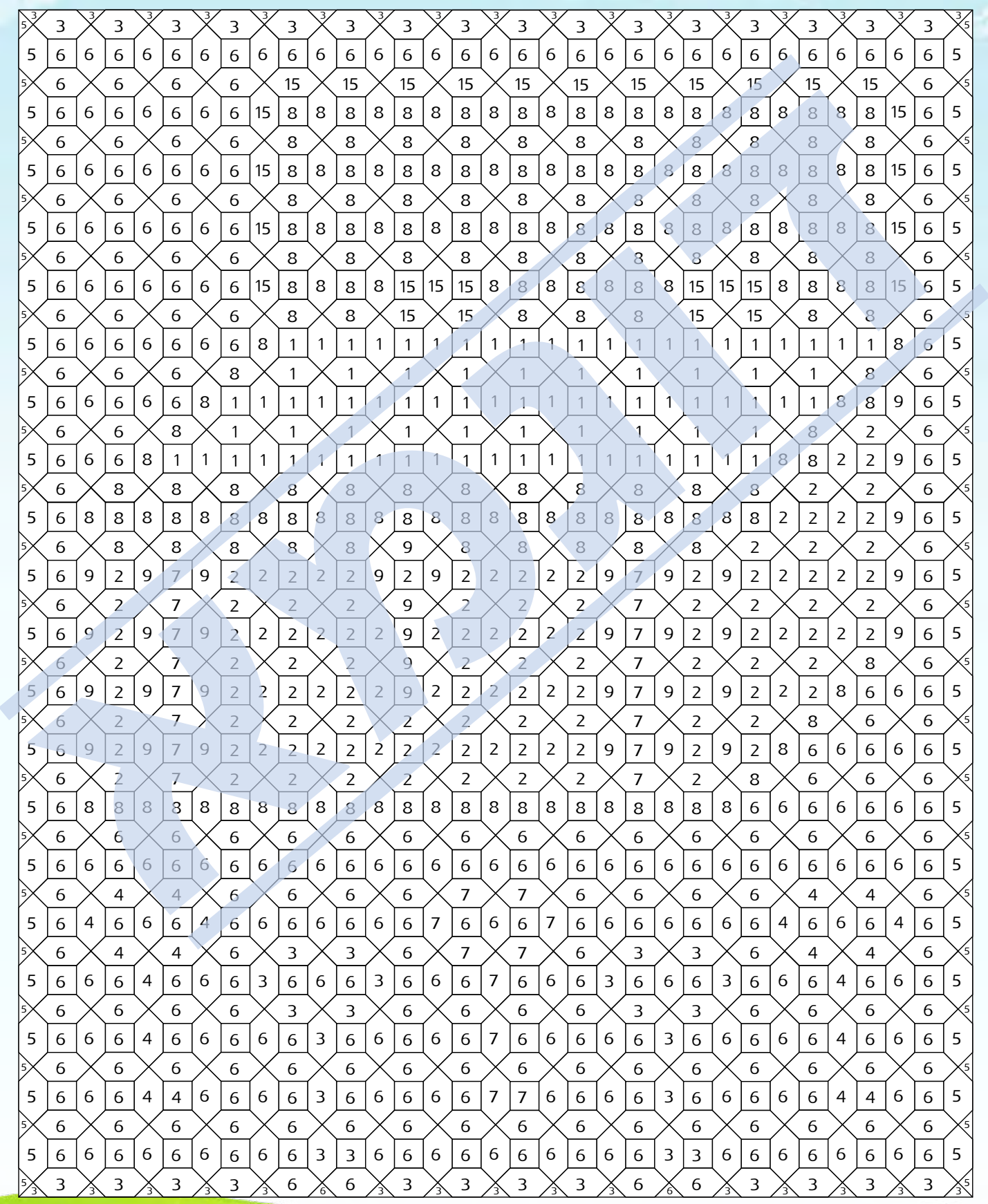
העתיקי את פתגם מספר 1 מעמודי הפתגמים לתוך הענן שבצמוד 1

בקול רם שאל.
מיד החלו החפושים,
אחרי הצלילים החזקים.
לאחר כמה שעות
נמצאו הצלילים.
שני הצלילים קבלו את ענשם,
עליהם להיות במאסר עולם.
שאל הצליל השני
"הצלה ענשי?"
הצליל הראשון פחות מחברי?
ענה המלך:
"זה לא משנה כמה לקחת,
באלו צורות היקרים לבעת הצלת,
ועל כן נענשת!!"
והנמשל ברור:

מצפה בשני אנשים
דומים וגם שונים.
וכנסו השניים
עם כפפות על הידיים,
אל תוך הארמון קדימה,
אל חדר האלוצרות פנימה.
האחד פתח כפפות,
הוציא שטרות,
גבל תכשיטים,
וגם כלי זהב רבים.
השני רק כלי אחד לקח,
קטן ולא מרעש - בטח.
והנה הדין היזם,
והמלך נאמד דם.
"היכן כל השלל?"

מטל

מטל	נמטל
המלך	
הארמון	
גובה	

מהו ברכות ראשונות?

ברכות ראשונות הן ברכות אותן מברכים לפני האכילה ובכך מבקשים מה' רשות להנות מהמזון הבריא, הטוב והמזין שאותם לנו הכין.

לפני הברכה העולם שיר ל _____
אחרי הברכה _____ יכול להנות ממנו.

דיני ברכות ראשונות

לפניו שתי תמונות: מצאי 10 הבדלים והקיפי אותם.

צבעי את הציור בו הילדים מברכים פהלכה.

השלימי

כשאת אומרת ברכה, על **א** הקפיד פהלכה

אין שיעור - אפלו על _____ אחד, ברכי.

ב טהורות החזיקי.

גם על _____ ריק הקפיד.

דעי את ה _____, והמאכל - ראי.

החזיקי ביד _____ החשובה.

וברכי _____ מלה במלה.

זכי בענית _____ את הסובבים.

חשוב לחלק את הברכה ל _____

טעמי ו _____ תדברי לפני שתבלעי.

ישיבה ב _____, הברכה תתקבל ברצון.

ברכה פהלכה זכית פמצנה!
• ברכה • פה • אל • אלון • שלוש
• ימין • בקול • ידים • מקום • פה

איה אומרים 'שהחניו' בערבית?

אבו חליל פוקח עינים ענקיות. מאחוריו, שורות, שורות, של פרות רעננים בכל הצבעים.

"רגע אתה לוקח את כל האשכול הסגל הזה? ועוד אשכול קטן?"
"לוקח, לוקח. יש בעיה?"

"בעיה? מה פתאום? אני... הלואי שכל הקונים שלי יקנו היום ענבים. אבל אתה... לך יש בעיה?"

ר' פנחס תושב העיר העתיקה, ממהר לביתו. שני אשכולות ענבים סגלים בסל

שבדו, מתחננים לעלות על המשקל.

"אתה... יש לך משג כמה יעלו הענבים האלה?"
"כמה?"

"זהו ידעתי!" קורא אבו חליל, "לא קורא מחירים, אתה. רואה פרי חדש? יפה? הופ... מכניס לסל. שלוש ונתשע לקילו. אדוני, ככה זה עם פרות קיץ חדשים. אז עכשו אתה יודע. אבו חליל לא משקר לשום לקוח. רוצה קונה, לא רוצה לא קונה."

"רוצה".

ידיו של אביו חליל נעצרות.

"אתה הרוחת בפיס אולי? עשית עסקה טובה והפכת לעשיר? למה שאם לא, אני לא מבין אותך. חכה שבוע-שבועים, הענבים הסגלים יציפו את השוק. המחירים שלהם ירדו. אז תקנה חמשה אשכולות. עשרה!"

"זה בסדר אני קונה עכשיו. במחיר מלא. כמה זה יעלה? תעשה חשבון מהיר בבקשה אביו חליל, בלי שאלות."

האשכולות על המשקל סוף סוף. ששים וארבע!

"ואתה... עכשיו אני נזכר. אתה קנית אפרסק לכן שבוע שעבר?"
"אני".

"ושזיף טרי חדש לפני שבועים"

"אהה".

"ואתה יש לך הרבה ילדים ובית קטן ואין לך כסף? כן?"

"יש עדף ממאה?"

"יש. אבל למה, למה תקנה פרות כל כך יקרים. אביו חליל רוצה לדעת".

ר' פנחס כבר עומד בפתח החנות. רגל אחת בחוץ. הוא חושב אם לענות לאביו חליל תשובה שבודאי לא יבין. בסוף הוא מחליט לענות. בטביל עצמו לענות.

"לכל בן אדם חסר משהו, אחד רוצה פרנסה טובה. אחר מבקש בית. יש מי שרוצה לזכות בילדים או להקים בית או..."

"בטח-בטח", קורא בעל החנות, **"אני רוצה שמחמוד יהיה בן אדם."**

שילמד מקצוע טוב. זה מה שאני רוצה".

"יפה, עכשיו שים לב. מגיע בן אדם ומבקש-מבקש-מבקש. לא אומר תודה. רק מבקש כל היום. לא נעים להקשיב לו. נכון?"

"בטח-בטח. זה אדם כפוי טובה. קדם תגיד תודה"

"יפה. הבנו שקדם כל צריך לומר תודה. תודה על העולם היפה. על הבריאות. על המשפחה. החכמים שלנו תקנו לומר תודה על פרות יפים וטובים למאכל, כאלה שכל החרף צפינו להם. בכל פעם שעולה פרי חדש על שלחנו של יהודי אומרים עליו 'שהחינו'."

"שהחינו, מה?"

"שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה. זו ברכה של תודה על הפרי החדש והעולם היפה, לכן בכל פעם שאני רואה פרי כזה שאפשר לברך עליו, אני כבר לא מתאפק. רוצה לומר תודה לרבונו של עולם על הפרות והמתנות שהוא נותן לא יכול לחכות כמה שבועות עד שהמחיר יורד. עכשיו אתה מבין?"

לא. את החלק האחרון אביו חליל לא מבין ולא יבין. זה לא משנה לו.

ר' פנחס שולח חיוך אל החנות ויוצא אל הרחוב. אל השמש. אל התודה ואל האור. שבוע אחר כך מנופף לו אביו חליל בשעה שהוא עובר סמוך לדוכן.

"משמשים. חדשים. כתמים. בוא-בוא תכנס ת'כנס".

ר' פנחס בודק אם יש כסף בכיסו. יש. הוא בוחר פרות רכים וטובים ומבקש לשלם.

"רגע-רגע. אני רוצה להראות לך משהו..."

אביו חליל ממתיק סוד מביט סביב.

"יפי. אין כאן אף אחד. בוא אתרי!"

לרגע נעצר ר' פנחס. מה רוצה ממנו המוכר הערבי? אבל החנות נראית רגועה. והדלת פתוחה. הבעה שובבנית על פניו של הערבי. **"בוא זה משהו מעניין..."** מפתיע.

בקצה החנות דלת קטנה. מעולם לא שם לב אליה. אביו חליל שולף מפתח. מדרגות נגלות מולם. ר' פנחס מוצא עצמו יורד בעקבות המוכר, מקוה שאינו מסתכן. מרתף אפל. עשרות קפסאות פרות מסביב. הקרירות שומרת על טריותם. מה רוצה ממנו אביו חליל?

ההפתעות טרם הסתימו. אביו חליל מתכופף מלא כבוד אל מספר קרשים בפנה. מרים אותם במימנות ו... נשימתו של ר' פנחס נעצרת, כמו בספורים, עשרות קפסאות פח מלאות במטבעות זהב נוצצות מול עיניו.

"חה-חה..." אביו חליל צוחק **"ידעת? שתהיה המום. ידעתי. אז תשמע. אני חשבתי טף-טף מה שאתה אומר לי. פסדר. צריך לומר תודה לפני שמבקשים וכל זה. אבל למה לקנות פרות יקרים לא הבנתי. למה לא לחכות לא הבנתי. אני יש לי הרבה זהב. אף אחד לא יודע. ואפילו אני שיש לי, לילדים שלי אני לא קונה פרות חדשים. נותן להם לחכות כמה שבועות. למה מה קרה?"**

קרה. ושבוע אחר כך נעצר ר' פנחס המום ברחוב השוק. החנות של אביו חליל סגורה. אנשים אומרים שהוא מת. פתאום מת. לא קם בבקר. היה אדם בריא. מלא תכניות. פתאום מת.

עורך דין עומד בפתח החנות. נדרשות לר' פנחס כמה דקות להבין שהמכרז לפניו.

החנות!!! החנות של אביו חליל עומדת למכירה!!!

לבו הולם. הוא מתקרב, שלושה נכבדים עומדים בפתח. בפי כל אחד הצעת מחיר טובה. עורך הדין עומד לבחר אחד מהם.

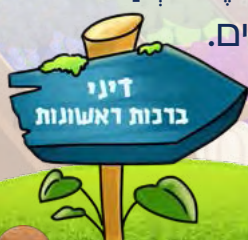
"אני רוצה לקנות את החנות", נדחף ר' פנחס ביניהם. הם מודדים אותו בהשתוממות. הוא לא נראה אחד שרוצה לקנות חנות. קל וחמר לא אחד שיכול.

"מה המחיר?"

עורך הדין נוקב בסכום מפלפל. ר' פנחס אינו נבהל. הוא מוסיף עליו עשרים אלף. אחד הנכבדים מוסיף גם הוא. ר' פנחס מציע מחיר חדש. השלושה מביטים בו בטנאה. הם מוסיפים עוד, בטביל העקרון. אבל ר' פנחס מתעקש.

שנים פורשים. השלישי גם הוא פורש לבסוף. עורך הדין נותר לסכם ענינים אחרונים. קל להבחין שהוא מרצה מהתוצאה, ומהאחוזים שיגבו לכיסו. ר' פנחס משלם את כל חסכונו כדמי קדימה ומקבל מפתח.

ריח רקבון עולה באפו. הפרות החדשים.

לתקן תמיד אפשר

העבירי קו עם סרגל בין המקרה להלכה הנכונה!

- פרוסת עונה לקחת, ועליה שהכל ברכתי

ביתפוח נגסתי, "אוי" ברכה שכחתי.

מים לשתות התחלתי, "אוי וי" ברכה שכחתי.

על ענבים ברכתי, לאחר מכן תפוח העץ לקחתי.

אני היום קצת חולה, תרופה לקחת רוצה.

אינני צריכה לברך טוב כי ברכת שהכל פוטר את כל הברכות (אם טעו).

ארוקו את פי ממים, ברכת שהכל אברה, ואשתה לרויה.

אוציא את התפוח מפי, ואברך עליו "בורא פרי..."

לא צריך לברך עליה. כי אין לתרופה טעם טוב.

אסים ואומר "למדנו חקר" וקר אנצל מברכה לבטלה. ("ברוך אתה ה' למדנו חקר" הוא פסוק שלם).

יום אחד, בבית מרן החזון איש זצ"ל, נגש החזון איש לבקבוק מיץ העומד על השלחן, מוזג לכוס, מברך שהכל מלה במלה, ומתחיל לשתות. אך אויה לא מיץ היה זה, אלא נפט.

החזון איש נופל מתעלף.

"מה קרה לרבנו?" נבהלים כל הסובבים. אשתו מיד נחפזת, לעצמה מהנפט מוזגת, ושונה רק מעט "אפשר לשתות את זה" היא מכריזה ורק אז נפשו חוזרת אליו. "אכן אפשר לשתות את זה, ברוך ה' שלא נכשלתי בברכה לבטלה" אומר הצדיק.

זהב, כאלו שבעזרתם אפשר ללמד תורה בנחת. שאפשר לתת מהם לצדקה ולהחזיק מוסדות תורה. מתנות משמים.

שהחינו וקימנו לזמן הזה.

(את המעשה ספרה הרבנית בת שבע קוניבסקי עליה השלום מקלי ראשון - הובא במרה לצמא).

הישינים. כלם רקובים. הוא נושם עמקות. נועל אחרי את הדלת.

פונה אל הדלת הצדדית. יורד אל המרתף. פנה דרומית-מזרחית. שלושה קרשים. מתכופף. מרים אותם בזהירות.

וכמו בספורים נוצצים מולו מטבעות

עני על השאלות

1. היכן התרחש הספור?

2. מתי קרה הספור?

3. אלו פרות קנה ר' פנחס?

4. למה קנה ר' פנחס פרות חדשים מיד בתחלת העונה?

סדרי לפי הסדר:

העתיקי את פתגם מספר 3 מעמודי הפתגמים לתוך הענן שבעמוד 1

- ר' פנחס זכה בחנות והרויח הרבה מאוד כסף.
- ר' פנחס קונה פרות עונה חדשים.
- הערבי אבו חליל מת.
- אבו חליל מראה לר' פנחס עשרות קפסאות פח מלאות במטבעות זהב.

כתבי דגמאות לפרות חרף ולפרות קיץ

פרות קיץ	פרות חרף
לדוגמה: אפרסק	לדוגמה: תפוח

נזכרתי!"

בהלכות ברכות
עריך להזהר כמו מ'המגע אשי
וזה הסימן לדעת
על מה צריך לברך ראשון.

העתיקי את פתגם
מספר 4 מעמודי
הפתגמים לתוך
הענן שבמעמוד 1

נזרי את גזירי
העצים מעמוד
69 והדביקי
כל גזיר עץ על
המאכל המתאים
לפי הברכה
שכתובה עליו.

בשבת בבקר על השלחן עוגות לתפארת וחלות, איר יקדשו על היין?
מה יהיה על דיני קדימה בברכות?

דין קדימה בברכות

1. על מי אברך תחלה? כלכם
כל כך טעימים מתנות מבורא
עולמים. אני אברכה... ואם...
ובעצם... ואולי בכלל עדיף?
ומה עם?

2. ברכי בודאי עלי ברכת
שהכל תברכי קדם כל
כי אני כוללת הכל.

3. לא, מה פתאום
אני ברכת עץ על
קדוש והקדשה מצוה
חשובה.

4. הראשונה אני ברכת
האדמה ועל זה אין
חולקים.
מהאדמה כלם מביאים.

5. אכלה אני הפעם הכי גבוה
על עץ צומח,
ואת זה אין לשכח.

6. ומה אתי מזונות אני הכי
טעימה בכל חגיגה -
עוגה!

7. שכחתם אולי המוציא,
אני נותנת כח
לכן אתי צריך את
הפסוד להפתח.

נו מה אעשה?"

בְּמִשְׁפַּחַת בְּרָכוֹנִי

בְּמִשְׁפַּחַת בְּרָכוֹנִי בְּאֶפֶן קָבוֹעַ בְּכָל שָׁבוּעַ

יוֹם חֲמִישִׁי
פִּיצָה, צִיפּס וְקוֹלָה

יוֹם שְׁשִׁי בְּעֶרֶב שַׁבָּת
קוֹגֵל תַּפּוּחַ אֲדָמָה, פְּתִיתִים
וְאַפְרִסְקָה

בְּשַׁבָּת קֹדֶשׁ
הַשְׁמָחָה גְּדוֹלָה

וְאַחֲרֵי הַסְּעוּדָה
אֲגוּזִים, בֶּטְנִים וְגִלְיָדָה

מְשִׁימָה ☆

צָבְעִי כָּל צִלְחַת בְּצָבַע שׁוֹנֶה לְפִי דִּינִי קְדִימָה בְּבִרְכוֹת:
הַמַּאֲכָל עָלָיו נִבְרָר רִאשׁוֹן בְּצָבַע **אָדָם**. הַמַּאֲכָל עָלָיו נִבְרָר שֵׁנִי
בְּצָבַע **כָּחֹל**. וְהַמַּאֲכָל עָלָיו נִבְרָר שְׁלִישִׁי בְּצָבַע **צָהָב**.

יוֹם רִאשׁוֹן
דָּג, שְׁעוּעִית יֶרֶקָה וְאַסְרִיּוֹת

יוֹם שֵׁנִי
עוֹף, תַּפּוּחַ אֲדָמָה וְתַפּוּחַ

יוֹם שְׁלִישִׁי
פֶּתָה, סֶלֶט וּפְּלֶאפֶּל

יוֹם רְבִיעִי
מֶרֶק יֶרֶקוֹת, סַפְגִּטִּי וְתַפּוּזִים

דקלום

נזכור
קרוב, קרוב, אהבה
לאלקינו נקרוב
נאמר,
נאמר בקרבה,
פיצד, איה, איה?

ההלכה נזכר תמיד
להחזיק ביד ימין
כל מיטה קרוב, לטאט
בקול רם אנו ואה!
ביס ראשון נהטע מחר
ורק אחר כך נדבר.

הי, הופ, שימו לב
אמן כאן מכל הלב!

חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום
וידרשו חז"ל על הפסוק:
"מה ה' אלקיך שאל מעמך..."
אל תקראי מה אלא מאה
100

והם מאה ברכות שאדם מברך בכל יום.

נזרי את כרטיס המשימה מעמוד 67
צבעי כל פעם כשאת אומרת ברכה כהלכה
וכן תצברי בכל יום מאה ברכות.

דיני על נטילת ידים

כשנטול ידים נקפיד על הכלי, היד והמים.

הכלי

נזרי מעמוד 69 את חלקי הכלים המתאימים והדביקי כר שיהכלים יהיו ראויים למצות נטילת ידים.

היד

נזרי מעמוד 69 את חלקי הידים המתאימים והדביקי כר שהידיים תהיינה ראיות למצות נטילת ידים.

המים

ראויים לשתיית כלב.

נקיים וסקופים
(צבעם לא השתנה)

לא נעשה בהם
מלאכה

על נטילת ידים

מצות על נטילת ידים תקנו ה

כל מאכל שברכתו המוציא חייב בנטילה לפני האכילה.

פרוש הברכה

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם
אתה ה' מברך מלך על כל העולם

אשר קדשנו במצוותיו
קדש אותנו על ידי המצוות

וצונו צוה אותנו לשמע לדברי חכמים

על נטילת לשון נטלה, ספל

ידיים

הידעת למה תקנו את מצות נטילת ידים?

כשעם ישראל נכנסו לבית המקדש בהתרגשות, הכהנים רצו לאכול תרומה. חשב שלמה המלך שאין נאה לאכל תרומות קדושות בידיים שעסקו בדברים אחרים, ולכן תקן שלפני אכילת תרומה צריכים הכהנים לרחץ ידיהם.

אחר כך החכמים אנו רוצים שהכהנים יתרגלו לרחץ ידיהם ולכן תקנו שלפני אכילת פת המוציא יטלו כל ישראל את ידיהם.

אָלע לטל ידִים
אחת ושתיים
את הספל אָקח
הפֿרז אָפתח
וּאטל כֶּךְ:
קדֵם יד ימִין
אחר כֶּךְ יד שמאל
אָקֶרֶךְ את הפֿרֶכֶה
וּאָנֶגֶה פֿאַפֿת כֶּהֱלָכָה!

כיצד נטול?

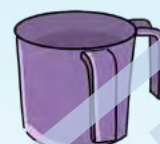
סדרי את פעולות הנטילה לפי הסדר הנכון.

- ☐ נבדק את הידים, הכלי והמים.
- ☐ נעביר את הספל ליד שמאל.
- ☐ נמלא את הספל ביד ימין.
- ☐ נשפך כמות מספקת של מים על יד ימין.
- ☐ נעביר את הספל ליד ימין.
- ☐ ננגב.
- ☐ נברה.
- ☐ נשפך כמות מספקת של מים על יד שמאל.

הקיפי בעגול את המים הכשרים לנטילה

הקיפי בריבוע את הנטילה הכשרה לנטילת ידים

סמני / איזו יד כשרה לנטילת ידים לפי הדין?

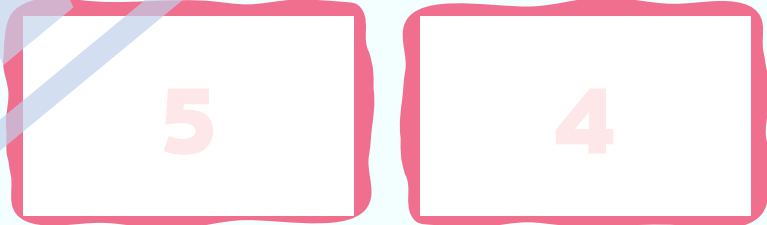
סמני 😊 ליד הילדה שנוטלת כהלכה

קרי את התמונות מעמוד 69 והדביקי לפי סדר הפעולות הנכון.

הערה
יש לברר אשר קדשנו
לפני שמנגב ידיו.
(קצור שלחן ערוך)

על מה ברכי מקפידה בתמונה זו?

העתיקי
את פתגם מספר 5
ואת פתגם מספר 6
מעמודי הפתגמים לתוך
העננים שבמעמוד 15

יהודי או לא?!

פחד ומתח שוררים ברחובות, שוטרים מסתובבים בכל פנה בעיר לתפס כל יהודי שעובר על החק ומקיים תורה ומצוות.

היה זה בזמן התנאים, והרומאים הרשעים אסרו על מכירת בשר כשר, ומה יעשו היהודים? חיקל הקצב ישב וחשב מה אפשר לעשות "למכור ליהודים בשר טרף?" לא, חס וחלילה! "לסגר את החנות אבל מיני יהיה כסף לקנות קצת אכל, קצת בגדים וכל מה שצריך?"

חשב וחשב וחשב ולבסוף הכריק לו רעיון, כל אדם שנכנס לחנותו ובקש לקנות בשר עקב אחריו חיקל בשבע עינים ובדק האם לפני אכילת פת האדם הזה נוטל ידים או לא. אם לא נוטל ידים נתן לו מהבשר הרגיל, אבל אם נוטל ידיו סימן שהוא יהודי ואז היה נגש למטבח המסתר ומביא משם בשר כשר למהדרין, במחיר של שבעה זהובים.

כך עברו הימים יום ועוד יום...

יום אחד נכנס למסעדה אדם גבוה עם בלורית שחורה ובקש בשר. חיקל עקב אחריו כהרגלו, וראה שאינו נוטל ידים, נתן לו חיקל מהבשר

הרגיל. לאחר שאותו אדם סים את ארוחתו נגש אליו חיקל ובקש תשלום בסך שמונה זיגרים, כפי המחיר. "זה המחיר?" אבל רק אתמול שלמתי שבעה זהובים???"

חיקל החזיר כסיד ואז שאלו בלחשיה:

"אתה יהודי?" "כן" ענה האדם. "אז איך זה שלא נוטל ידים לפני אכילת פת ולכן הבאתי לך כעת בשר לא כשר." האדם לא האמין למשמע אגניו "אוי וי לי, נכשלתי באכילת טרפות בגלל שלא הקפדתי על נטילת ידים" ומאותו יום החל כמוזבן להקפיד על כל ההלכות.

הקיפי בעגול כן / לא

אטל תחלה יד ימין. כן/לא

אנגב באיזה בגד שאמצא. כן/לא

אוריד מהידים את הטבעת לפני הנטילה. כן/לא

אטול ידים על ידי הרטובות. כן/לא

אזהר שאף אחד לא יגע בידי הרטובות. כן/לא

אמלא בספל מים מים המלח ואטל. כן/לא

לפני אכילת פתה צריך לטל ידים. כן/לא

אטל ידים בספל נקי, גדול, שלם עם שפה ישרה. כן/לא

אטל ידים מתוך בקבוק גדול ושלם. כן/לא

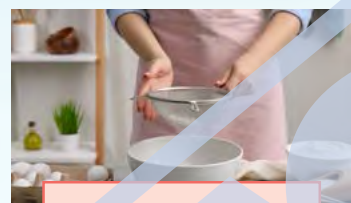
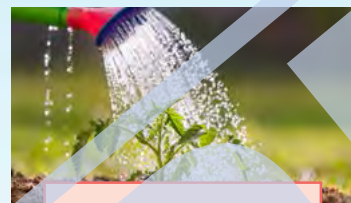

אני לא מבין את הלחם קונים במכונה או במאפייה אבל לא מן הארץ, לא מאדמה??

בואי יחד אתי לטייל בשבילי המוציא, נלך לטייל בשדה.

כתבי מתחת לכל תמונה מהי הפעולה אותה עושים בהכנת הלחם

• נפוי הקמח • טחינה • הוספת מים • לישה • ברירה • קצירה • השקיה • זריעה • אפיה

עכשו אני מבין מדוע מכרכים "המוציא לחם מן הארץ" הלחם עשוי מחטה הפזורה בארץ, בשדה.

"ולחם לבב אנוש יסעד"

הלחם הוא המזון העקרי הנותן כח לאדם ולכן הוא חשוב מכל.

ברכת המוציא

על מה נברך המוציא?

המוציא לחם? כך אומרים בהרכה, אבל... גם על חטה ומצה מכרכים המוציא לחם!

לחם הוא מאפה האפי מחמשת מיני דגן ומים. (לפעמים מוסיפים עוד קצת מצרכים)

חמשת מיני דגן הם:
(התבונני בציר)

1.

2.

3.

4.

5.

הדביקי או צירי מאכלים שברכתם המוציא בתוך הסל של ברכי

גם בפסוק הקשור למזונו של האדם יש _____ מלים.

כמה מלים
בברכת
המוציא?

כתבי בתוך זוג הידים את מלות הברכה

ולכן באמירת המוציא
נקפיד להחזיק את הלחם
ב_____ אצבעות.

**מיליתי
אצבעותי**
2 עמוד
כמה פעמים
סמנתי? _____
צבעי את החלקים
בהם מופיע מספר זה
בצבע אדם

סמני או

☹️	ברכי רעבה ממש ולכן היא ממחרת ואומרת: "ברוך... לחמן הארץ".
😊	ברכי התחילה את הארוחה, על הלחם המוציא ברכה, וכעת אוכלת מרק ללא ברכה.
😊	ברכי מחזיקה את הלחם ביד ימין ומברכת.
😊	ברכי מחזיקה את הלחם בשתי ידים ומברכת.
😊	ברכי נוטלת ידים ולשושי שיוצאת לחצר אומרת "אני כבר מניעה" ואחר כך מברכת.

**מיליתי
אצבעותי**
2 עמוד
כמה פעמים
סמנתי? _____
צבעי את החלקים
בהם מופיע מספר זה
בצבע כתם

לפניה מלים לא מובנות

החליפי בין האותיות ש → מ וכן בין האותיות ל → פ

פא תחרמ במור ובחשור	
כפאיש	
פקט	
מכחה	
לאה	
בכוריש	
תרושה	
שעשור ראמון	
שעשור מני ועני	
הלרמת חפה	

כתבי בתוך זוג
הידיים את המצוות
הקשורות ללחם.

בִּרְכַּת מַזּוֹנוֹת

בְּשִׁבְלֵכֶם - הַקְפִּידוּ עַל כְּבוֹד הַלֶּחֶם

בָּאוּ הָאֲנָשִׁים לְרַבִּי יְהוֹדָה בְּתַחֲנוּגִים
הַתְּפִלָּל בַּעֲדָנוּ שִׁירְדוּ גִשְׁמִים
חֲלַץ הָרַבִּי אֶת הַנֶּעְלָם
וְכִבֵּר הַתְּקַדְרוֹ בַּעֲנֻגִים הַשָּׁמַיִם
הַתְּחִיל לְרַדֵּת גֶּשֶׁם טִיף טוֹף
שִׁמְחוּ הָאֲנָשִׁים וְגַם הַטֹּף
אֲבָל לֶחֶם מֵהֵיכָן? וּמֵתִי?
עַד שֶׁהַחֲטָה תִּצְמַח - חֲדָשִׁים יַעֲבְרוּ וְדָאִי.
וּבְחוּף הַיָּם אָנְיָה שָׁטָה
וְמָה בְּתוֹכָהּ? שָׂקִי חֲטָה.
וְכִי לְמַדּוֹ כָּלָם
שֶׁהֶלַח חָשׁוּב מְכֻלָּם
וְבוֹ אֲסוּר לְזַלְזֵל
וּבְכַבּוּדוֹ לְהִזְהֵר נִשְׁתַּדֵּל.

רַבִּי יְהוֹדָה לִקְנוֹת דָּג רָצָה
וּלְפַתֵּעַ מָה רָאָה?
דָּבָר נוֹרָא!
אֲנָשִׁים בִּלְחָם מִשְׁחָקִים
אוֹתוֹ כְּמוֹ כִּדּוּר זֹרָקִים
לֹא מְכַבְּדִים
וְאֵת הַשֶּׁפַע לֹא מַעֲרִיכִים
הַכְרִיז אַזְ וְאָמַר
לְאֲנָשֵׁי הַדּוֹר רַע וְמָר
וּלְפַתֵּעַ עֲנֻגִים אֵין בְּשָׁמַיִם
וּלְשִׁדּוֹת הַחֲטָה אֵין מִיָּם!
עֲבְרוּ מִסֵּפֶר חֲדָשִׁים
וְהֶלַח אֲזַל מֵהַמִּצְפִּים
חֲסִרִים פֶּרוֹת
וְגַם אֵין יִרְקוֹת
בְּחַנּוּיּוֹת נִתֵּן לִקְנוֹת רַק קְלָפוֹת...

צְבִיעִי אֶת אַרְבַּעַת הַשּׁוּרוֹת
הָאֲחֵרוֹנוֹת וְקִרְאִי שׁוּב!

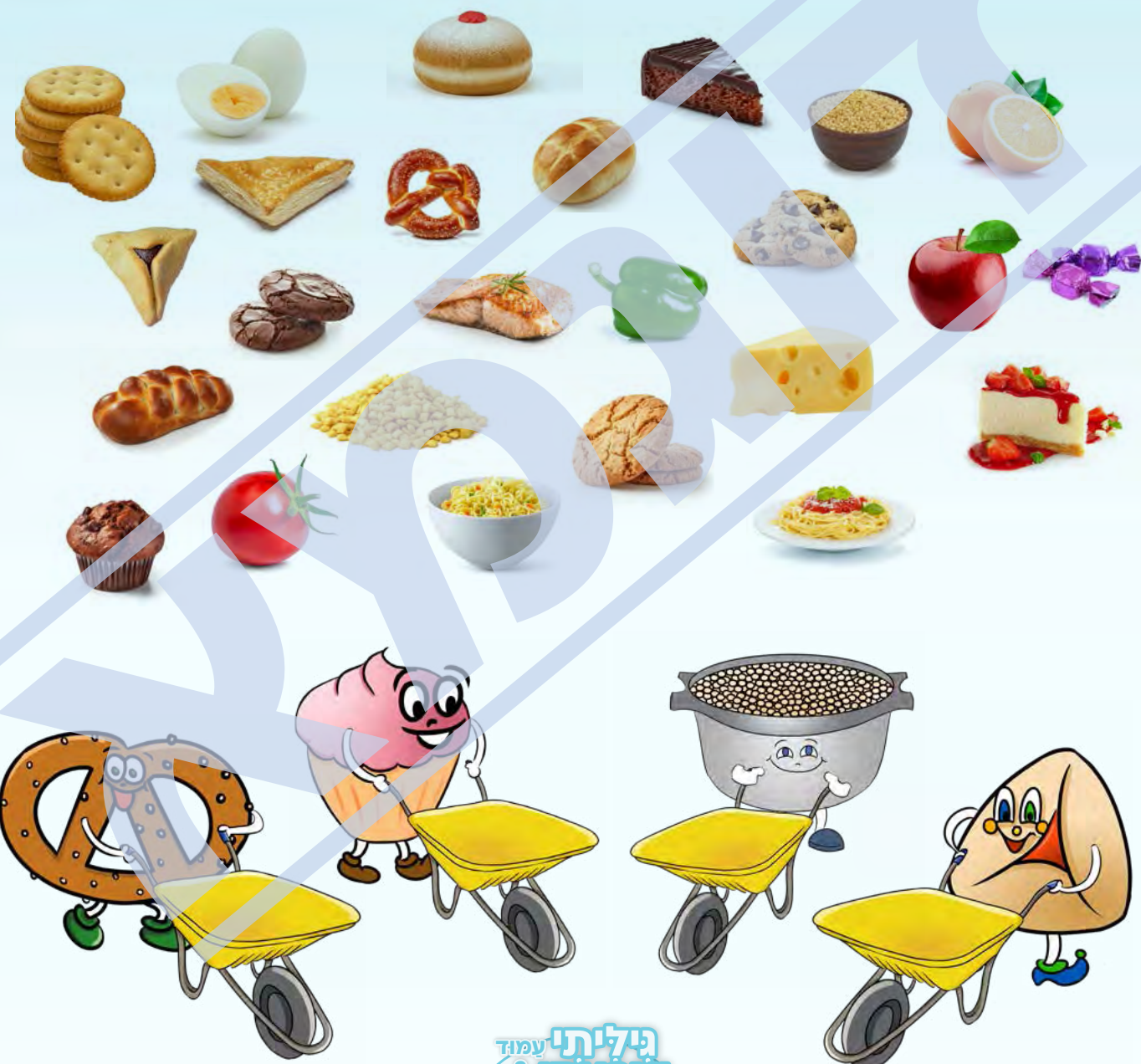
עַל מָה בִּרְכִי מְקַפֵּידָה בְּתַמּוּנָה זוֹ?

הַעֲתִיקִי אֶת פֶּתָנִם
מִסֵּפֶר 7 מַעֲמוּדִי
הַפֶּתָנָמִים לְתוֹךְ
הָעֵנָן שֶׁבַּעֲמוּד 21

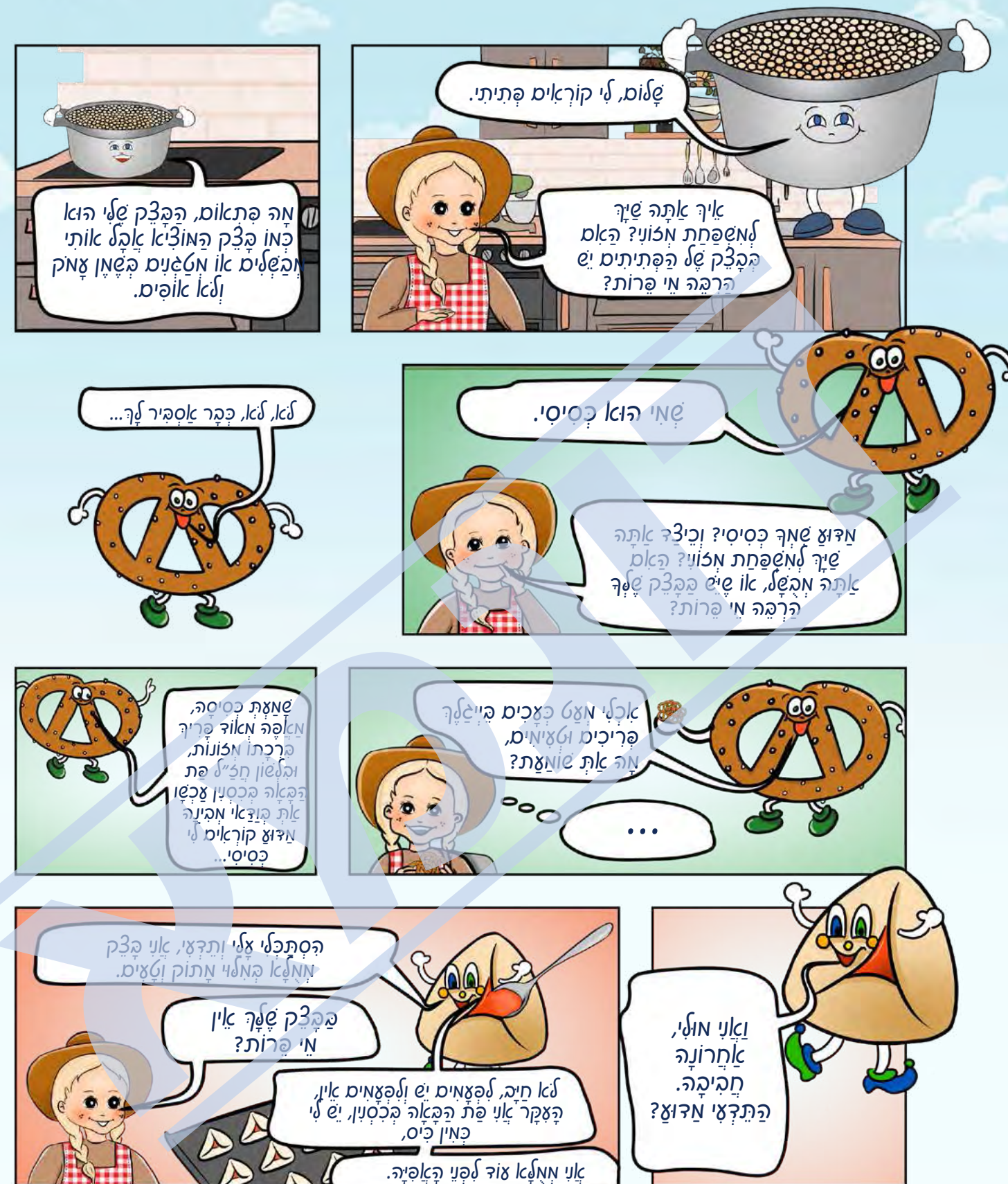
יש לנו הרבה בני דודים במשפחה החדשה לזהות אותם?

מתחי קו בין כל מאכל למריצה המתאימה לה.
(שימי לב ישנם מאכלים שאין ברכתם מזונות והם לא מתאימים לאף מריצה)

ניליתי עמוד 2 וצבעתי

כמה מאכלים הכנסת לתור העגלה של פרותי? צבעי את החלקים בהם מופיע מספר זה בצבע תכלת

תודה לכם משפחת מזונות, נהניתי מאוד להכיר אתכם.

בִּרְכַּת הַגָּפֶן

לפניך שני מתכונים שנושפה עליהם שמן בזמן האפייה והכותרות שלהם הטשטשו, האחד הוא מתכון של חלות לכבוד שבת והשני הוא של עוגיות. האם תדעי לזהות איזה מתכון הוא של העוגיות?

מדוע זכית ויש לך ברכה מיוחדת שונה מכל המשקאות האחרים?

עלי מקדשים בשבת והחמים, והמוזאי שבת וחם עלי מקדילים.

בואי יחד אתי לטעם בכרם וביקב.

התדעי שאני פוטרת גם את שאר המשקים. אם עלי מקדילים ושותים רביעית, על שתיה אחרת לא מקדילים.

כתבי מתחת לכל תמונה מהי הפעלה אותה עושים בנצור היין.

יש בציור מכנית ויש ידנית.

עכשו כל הסכר שבענבים הופך לאלכוהול.

על מה ברכי מקפידה בתמונה זו?

איה ידעת?

הדביקי או צירי מאכלים שברכתם מזונות בתוך הסל של ברכי

מזונות

ככל שהיין יהיה בתוכי יותר זמן והמקום יותר אפלולי הוא יהיה משקח יותר.

מחסן מלים

- הפרדה ומיון • רסוק והשרייה • בקבוק • תסיסה
- בצירה • סחיטה • ישון (היין נמצא בתוך חביות, במרתף)

הגבן

בְּרֶכֶת הָעֵץ

כֹּל פֶּרִי שֶׁצִּדַּקְתָּ עָלָיו נִבְרָךְ עָלָיו "בוֹרָא פֶּרִי הָעֵץ"

ט"ו בשבט ה'איץ והשלחן מלא ברכת השם פרות מכל
הסוגים והמנים מה אכחר? על מה אכחר תחלה?

פרות משקעת המינים
החשובים, לשאר
הפרות תמיד קודמים.

אחוז לך חידה!
תמיד ביחד שבעה, בהם ארץ ישראל השתכחה, מי הם?

הדביקי או צירי מאכלים
שברכתם העץ בתוך
הסל של ברכי

על מה ברכי מקפידה בתמונה זו?

איך קוטפים אותי?
(בחרי בפעולה המתאימה)

ענבים
פרות הדר
ירקות
תפוחים
אבטיחים
חטה

מחסן מלים

קוצרים • אוספים • קוטפים
אוספים • בוצרים • קוטפים

מי מגדל אותי?

ענבים
פרות הדר
ירקות
תפוחים
אבטיחים
חטה

מחסן מלים

פרדסן • אכר • חקלאי
גנן • כרם • חקלאי

היכן אני גדל?

ענבים
פרות הדר
ירקות
תפוחים
אבטיחים
חטה

מחסן מלים

גנה • שדה • פרדס
מטע • כרם • מקשה

על מה ברכי מקפידה בתמונה זו?

הדביקי או צירי מאכלים
שברכתם הגפן בתוך
הסל של ברכי

דיני קדימה בפרות שבועת המינים

גם בפרות שבועת המינים יש סדר מה לבחור תחלה:

"השנה צדיו לא אכלתי
ענבים כל כך מרגש
לברך שחיינו!"

מה יוצא דפן?

כל הפרות הם פרות
ורק _____

כל הפרות הם פרות
ורק _____

כל הפרות הם פרות
ורק _____

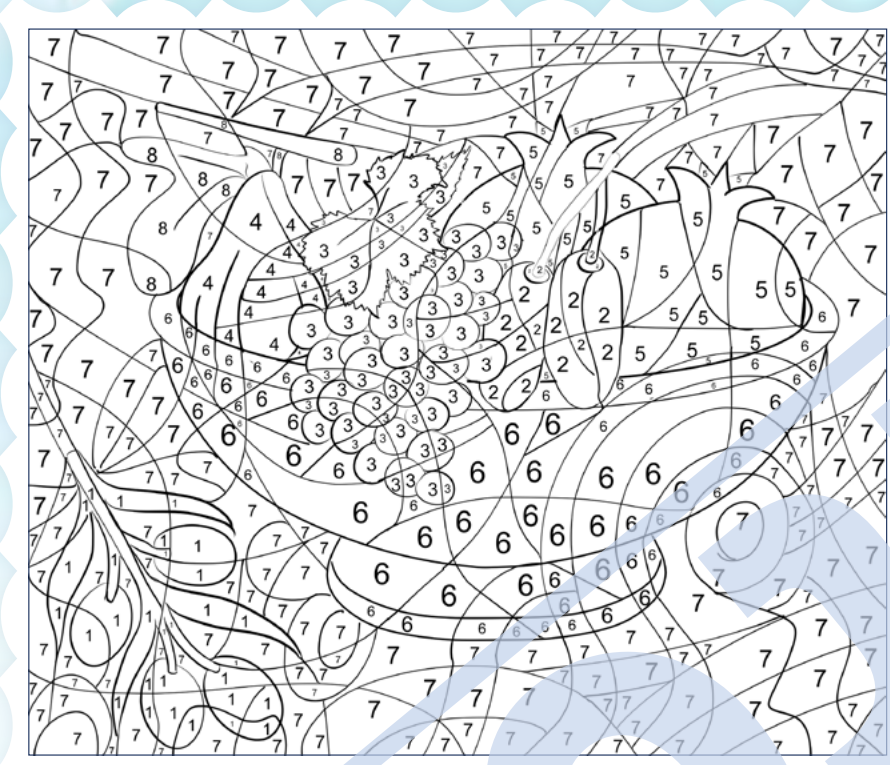
כל הפרות הם פרות
ורק _____

כל הפרות הם פרות
ורק _____

כל הפרות הם פרות
ורק _____

- צבעי בצבע ירק בהיר את
החלקים בהם מופיע מספר 1
על איזה פרי נברך הראשון?
- צבעי בצבע חום את החלקים
בהם מופיע מספר 2
על איזה פרי נברך השני?
- צבעי בצבע ירק את החלקים
בהם מופיע מספר 3
על איזה פרי נברך השלישי?
- צבעי בצבע סגול את החלקים
בהם מופיע מספר 4
על איזה פרי נברך הרביעי?
- צבעי בצבע אדום את החלקים
בהם מופיע מספר 5
על איזה פרי נברך החמישי?

מגדל

חטה ושעורה, וגפן ותאנה ורימון ארץ זית... ודבש"
כל פרי הקרוב יותר למלה ארץ בפסוק נבחר תחלה (חטה ושעורה אינם פרות)

צבעי את המלה 'ארץ' בפסוק

בדקי את הסדר והשלימי את המספר המתאים מעל כל פרי

סימן יפה יש כדי לזכור את דיני קדימה
בפרות שבועת המינים, לפי מספר הגרעינים:
לזית יש גרעין _____.
לתמר יש גרעין אחד שגראה כמו _____.
לגפן יש _____ חרצנים. לתאנה יש הרבה
נקודות, שהן כמו גרעינים, והרימון כלו גרעינים.

על מה מברכים ברפת האדמה?

כל ירק שגדל באדמה או קרוב לאדמה וצריך לטעת אותו מחדש כל שנה מברכים עליו בורא פרי האדמה.

נזרי מעמוד 69 רק את הירקות או הפירות שמברכים עליהם ברפת האדמה והדביקי במקום המתאים, לפי הרמזים.

ברפת האדמה

את יודעת שירקות הם חלק חשוב מאד בתזונה, הם מכילים ויטמינים ומינרלים שהם חמרים חשובים מאד לגופנו. לכן אא הם מחזקים את הראייה, נלחמים בחיידקים, מחזקים את העצמות, עוזרים להריאות העב והאח.

ממני מכינים פופקורן.

ממני מכינים ממרח טעים, וגם במבה אך זהירות יש הרבה אנשים שאלרגיים אליו.

אני אדם ויש ממני קטנים וגדולים וגם בצורת תמר.

אני ירק ואותי תמצאו בערר שמונה יחד בתוך תרמיל.

שמי הוא כמו אחד מהפרות בתוספת הדגשה שאני גדל מתחת לאדמה.

אני צהב משביע מאוד ולכלם מחיה.

כדאי מאד לזרר ירקות בצבעים שונים לפחות 5 מנות ליום, מכשיל או טרי.

אני ירק מבחוץ ואדם ועסיסי מבפנים.

אני ירק אותי אוכלים, חי או כבוש.

אני מחזק עצמות כמו כל הירקות הירקים, אך יש ממני גם בצבעים אדום, כתום, צהב, ואפילו ירק בהיר.

אני עלה ירק ואותי צריך היטיב לבדק.

קשאותי מקלפים העינים דומעות.

ברכת שֶהכֹּל

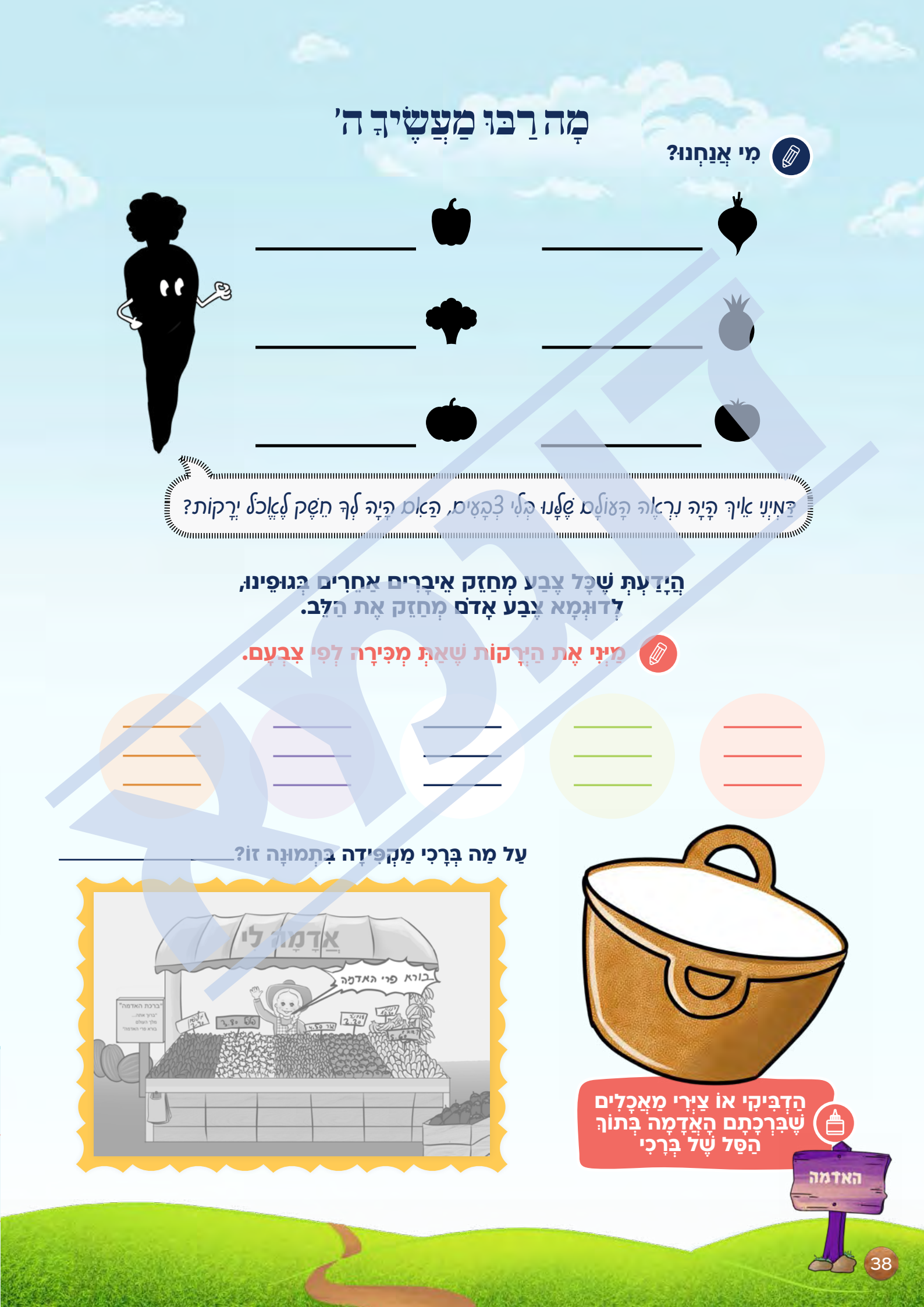
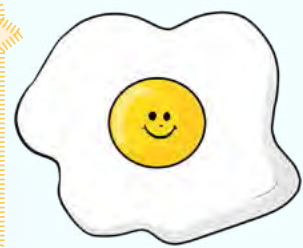
על מה נברך שֶהכֹּל?

על מִשְׁקָלוֹת (חוץ מִיין וּמַחֲמִיעַ עֲנָבִים) מְבָרְכִים שֶהכֹּל

מִמָּה אֵין עֲשִׂיָּה? זֶה לֹא נֶכֶר, לָכֵן מְבָרְכִים עָלֶי שֶהכֹּל.
כֹּל מֵאֲכָל שֶלֹא נֶכֶר מִמָּה הוּא עֲשִׂי בִרְכָתוֹ שֶהכֹּל.
רוֹזָה לִדְעַת מִמָּה אֵין עֲשִׂיָּה וּמִמָּה עֲשִׂיִּים כֹּל מִיֵּי
מֵאֲכָלִים שֶבִרְכָתֵם שֶהכֹּל?
נָזְרִי אֶת כָּל הַמֵּאֲכָלִים שְׂאִינָם
שֶהכֹּל (לְפִי הַסִּימָן) וְגִלִּי

אֵין מִחֲמִי לָכֵן בִּרְכָתִי שֶהכֹּל.
רוֹזָה לִדְעַת תּוֹצֵרֶת שֶל מִי אֵין?
נָזְרִי אֶת כָּל הַמֵּאֲכָלִים שְׂאִינָם
שֶהכֹּל (לְפִי הַסִּימָן) וְגִלִּי.

מִה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיָהּ ה'

מִי אֲנִי?

_____		_____	
_____		_____	
_____		_____	

דִּמְיִי אֵין הִיא נִרְאֶה הַעוֹלָם שֶלָנוּ בִּלְי זִכְרִים, הָאֵם הִיא לֹךְ חֶשֶׁק לְאֲכָל יִרְקוֹת?

הִידְעַת שְׂכַל צִבֵּעַ מְחִזֵּק אִיבְרִים אֲחֵרִים בְּגוּפִינוּ,
לְדוֹמָא צִבֵּעַ אָדָם מְחִזֵּק אֶת הַלֵּב.

מִיֵּי אֶת הַיִּרְקוֹת שְׂאֵת מְכִירָה לְפִי צִבֵּעִם.

_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____

על מה בָּרְכִי מְקִפִּידָה בְּתִמְנָה זוּ?

הַדְּבִיקִי אוּ צִירִי מֵאֲכָלִים
שֶבִרְכָתֵם הָאֲדָמָה בְּתוֹךְ
הַסֵּל שֶל בָּרְכִי

הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכּוֹס מַיִם

רבי ישראל מסלנט הלך פעם לדרכו, היום היה חם מאד ויבש. זמן רב הלך עד שחש בצמא גדול מאד. לפתע הוא רואה מולו בית מלון. נכנס הוא אל בית המלון, ומיד נגש אליו מלצר ושאלו: "מה תרצה?" ענה רבי ישראל: "ברצוני כוס מים, בבקשה".

מיד הזדרז המלצר וכעבר מספר רגעים חזר אליו ובידו מגש מכסה במפית מהדרת ועליה מנחת כוס זכוכית גבוהה ומעצבת ובתוכה מים. שאל רבי ישראל "מה מחירו של כוס המים?" ענה לו המלצר: "חמשים רובל" נדהם רבי ישראל ושאל "מדוע עלי לשלם חמשים רובל על כוס מים פשוטים מהברז?"

ענה לו המלצר: "דע לך כשאתה משלם לנו על כוס המים, אינך משלם על המים בלבד, אלא אתה משלם גם על המגש המזהב שעליו מנחת הכוס, על הכרסה המפארת שאתה יושב עליה אותה הביאו במיוחד מאטליה, על השלחן מעץ מובחר שיובא מספרד, על השטיחים ועל הוילונות היקרים מהדו ואפילו על הנברשת התלויה במרכז האולם. **אתה משלם כאן על הכל!!!**

התרגש רבי ישראל מדברי המלצר, קם על רגליו ולחץ את ידי המלצר בהתרגשות, ואמר לו "תודה רבה לך על הדברים, עכשו הבנתי עוד יותר את משמעות הברכה **"שהכל נהיה בדברו."**

כשאנו אומרים "שהכל" אנחנו מתכונים ומודים לה' על הכל: העולם היפה, הגוף שלנו הבריא, כל הצומח הנדל. **הכל נהיה בדברו - במאמר שילו, של ה'.**

כְּתֹבִי בְּתוֹךְ הַכּוֹס
דְּגֻמָּאוֹת לְדִבְרִים
עֲלֵיהֶם אֶת מוֹדָה
לֵה' בְּמִלָּה שְׁהַכֵּל.

כְּתֹבִי דְגֻמָּאוֹת לְמִשְׁקָאוֹת
שֶׁבִּרְכָתְךָ שְׁהַכֵּל

כְּתֹבִי דְגֻמָּאוֹת לְמֵאכָלִים
מֵהַחַי שֶׁבִּרְכָתְךָ שְׁהַכֵּל

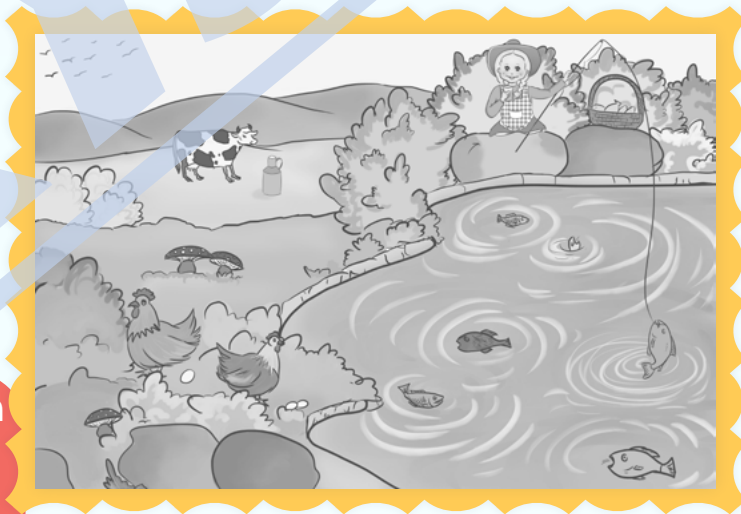
כְּתֹבִי דְגֻמָּאוֹת
לְמֵאכָלִים שְׁלֹא
נִכְר צוּרְתָם
שֶׁבִּרְכָתְךָ שְׁהַכֵּל

הַדְבִּיקִי אוֹ צִירֵי מֵאכָלִים
שֶׁבִּרְכָתְךָ שְׁהַכֵּל בְּתוֹךְ
הַסֵּל שֶׁל בְּרָכִי

עַל מֵה בְּרָכִי מִקְפִּידָה בְּתַמְצִיחָה זֹאת?

הַעֲתִיקִי אֶת פְּתָנִים
מִסֵּפֶר 8 מַעֲמוּדֵי
הַפְּתָנִים לְתוֹךְ
הָעֵנָן שֶׁבְּעִמּוּד 21

שֵׁם עָלֵי מִקְרָכִים שְׁהַכֵּל
כִּי אֵלֵינוּ נִכְוֶנֶה מִכָּאֲוִיר.

שְׁהַכֵּל

המוציא:

עובדי אדמה כאן עמלים
בשדות השבילים
החטה בשלה, אותה קוצרים
ועכשו ממהרים.
הי... הי... החטים נטחן,
הנה כבר הקמח מכן.
הכנו בשבילכם,
ברכו המוציא לחם.

העץ:

ומה מאוד נוכל גם להנות
מפרות כל העונות.
שזיף ואפרסק אותם נאהב
ופרי הדר בסתו
הי... הי... נקטף וגם נשים
תפוחים ואגסים
וכל מי שחפץ
יברך בורא פרי העץ.

פזמון:

הי... הי... שאו העינים,
אל קל בשמים,
ראו נס ופלא,
מי ברא כל אלה.
נודה לבוראנו
נותן מחסורנו,
על כל מתנה-
ברכה בכנה.

מזונות:

ויש שמקמח מכינים
עוגות ותופינים.
לבצק מי פרי מוסיפים
ביצים גם מקציפים.
הי... הי... שפע כבר מכן
מחמשת מיני דגן
ברכו על מגדנות-
בורא מיני מזונות.

הגפן:

ומהו המשקה בעת שמחה
על כוס של ברכה.
מענבי הגפן הוא נסחט
לקדוש של שבת
הי... הי... ועליו נדרש-
יון ישמח לבב אנוש.
ברכה לקל נותן
בורא פרי הגפן.

שהכל:

כוס שתיה קרה וגם חמה
נשתה בעת צמא
ממתקים לכבוד שבת וחג
עוף, ביצים ודג
הי... הי... נברך בקול
ונודה לאדון הכל
בורא במאמרו
שהכל נהיה בדברו.

בְּרָכוֹת אַחֲרוֹנוֹת

כַּעַת, וְצֹאִי תִדְעִי מָהֵן הַבְּרָכוֹת
הָאַחֲרוֹנוֹת אוֹתָם זָרִיד לְבָרֵךְ
לִפְנֵי אֲכִילַת הַמַּאֲכָלִים הַבָּאִים.

פַּעַם אַחַת נִשְׁמָעוּ דְּפִיקוֹת עַל
מְשַׁפַּחַת בְּרָכוֹנִי

וּמִי בָּא?

סֵבֵאל.

וּמָה הִבִּיאָא?

עֲשֵׂתָה.

יוֹכִי קִבֵּלְתָּה אֶת הַמַּתָּנָה וּפְרָצוֹף

תוֹדָה.

בִּרְכִי קִבֵּלְתָּה אֶת הַמַּתָּנָה וּבְחִיזָר

אֲמַרְתָּה.

לְאַחֵר כִּמְעַט עָנָה.

שׁוּב דְּפִיקוֹת עַל הַדְּלֶת.

וּמִי בָּא?

סֵבֵאל.

וּמָה הִבִּיאָא?

(פִּתְחִי אֶת הַפֶּתַח וְתִדְעִי, - אֲזָרִי בְּמִקוֹם הַמְּסוּמָן)

מִי שְׂמוּדָה לָהּ - נוֹתֵנִים לוֹ עוֹד
נְבִירָה בְּרָכוֹת אַחֲרוֹנוֹת בְּכֻנְיָה
זֶה הַסּוּד.

בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה		בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה
בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה		בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה
בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה		בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה
בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה		בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה
בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה		בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה
בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה		בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה
בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה		בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה		בְּרָכָה ראשונה

לְאַחֵר שְׂתַלְמָדִי פָּרַק זֶה עַל בְּרָכוֹת
אַחֲרוֹנוֹת תִּדְעִי לְהַשְׁלִים מָהֵן הַבְּרָכוֹת
הָאַחֲרוֹנוֹת אוֹתָן זָרִיד לְבָרֵךְ לְאַחֵר
אֲכִילַת מַאֲכָלִים אֵלֶּה.

פְּלִיטִי עֲמוּד
וְאַפְסִיתִי 2

עַל כְּמָה מַאֲכָלִים
צָרִיד לְבָרֵךְ 'בוֹרָא
נִפְשׁוֹת' -
צִבְעִי אֶת הַחֲלָקִים
בָּהֶם מוֹפִיעַ מִסְפֵּר זֶה
בְּצִבְעַת אֶפֶר

גזרי מעמוד 69 את התמונות והדביקי ליד הברכה המתאימה.

ברכת "הזן" "ואכלת ושבעת וברכת"

תקן אותה _____

אחרי _____

ברכת "הארץ" "על הארץ"

תקן אותה _____

כאשר נכנסו _____

ל _____

ברכת "בונה ירושלים" "השוכה"

תקן אותה _____

כאשר נגמרו המלחמות ובנה המקדש.

ידוע שהגאון רבי חיים עוזר גרודז'נסקי, שהיה רב בוילנא, היה הממנה על הגמחים בעיר. והיה ידוע בזכרונו המפלא. כפי שמספר, כשנאבד הספר בו היו רשומים כל ההלואות מהגמחים שבועיר, הוא כתב את הכל שוב על פי זכרונו: מי הלונה? מתי? מהו סכום ההלואה? מתי זמן הפרעון? כל הפרטים במדיוק.

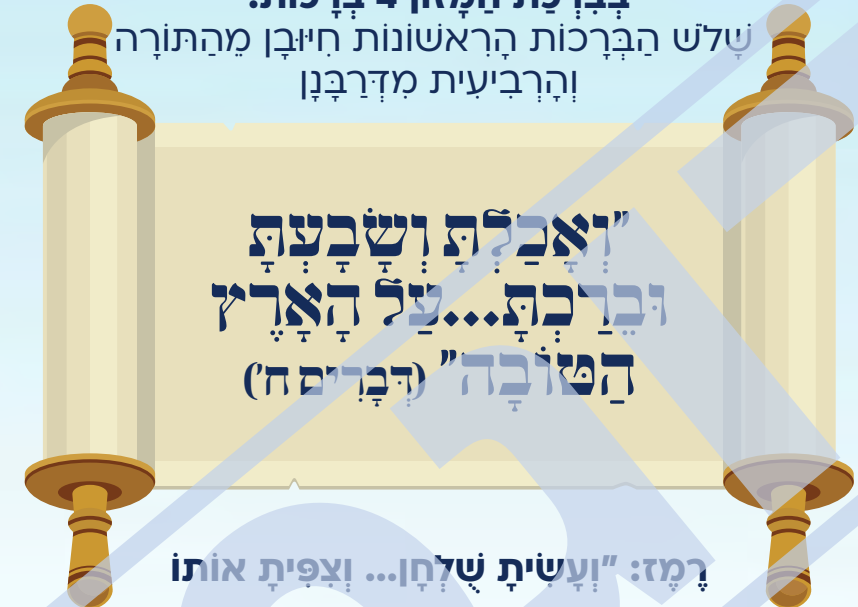
ובכל זאת בירך תמיד ברכת המזון מתוך סדור.

ברכת המזון

בברכת המזון 4 ברכות.

שלוש הברכות הראשונות חייבן מהתורה והרביעית מדרבנן

רמז: "ועשית שלחן... וצפית אותו"

"זהב"
(תרומה כ"ה)

"הארץ בונה ירושלים"

לפניה אותיות א"ב חפשי כל אות בברכת המזון צבעי כל אות שמצאת.

א ל ח פ ל ר צ י ו ז ע
ש ז ש ס ב ה ת ש י
נ ת ד מ כ ו ג פ כ

האם מצאת את כל האותיות? _____

אם לא, איזו אות לא מצאת? _____

הידעת מדוע? דפדפי לעמוד 48

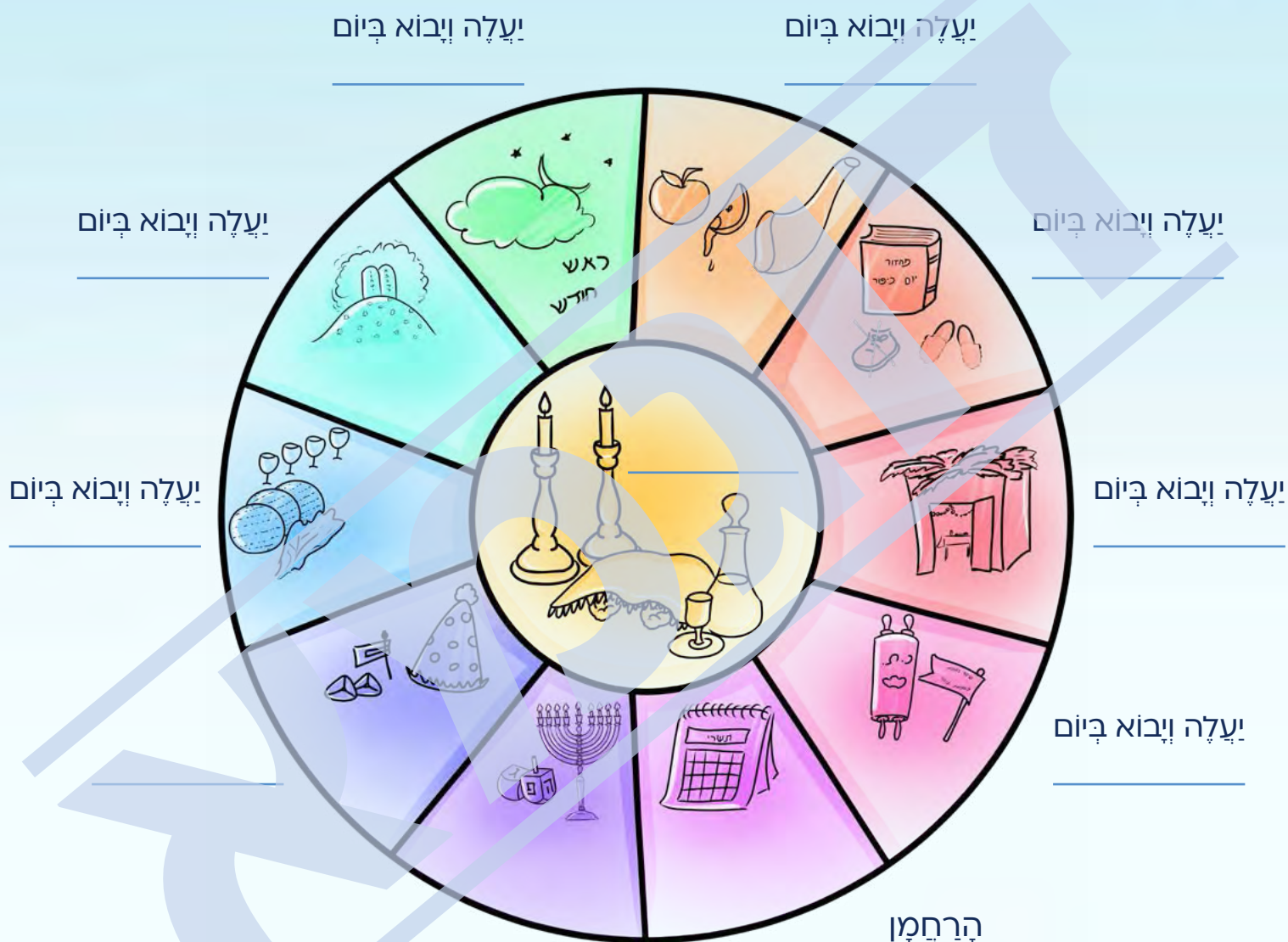

למי?

מדוע?

ההוספות בברכת המזון

מה מוסיפים? התבונני בברכון והשלימי:

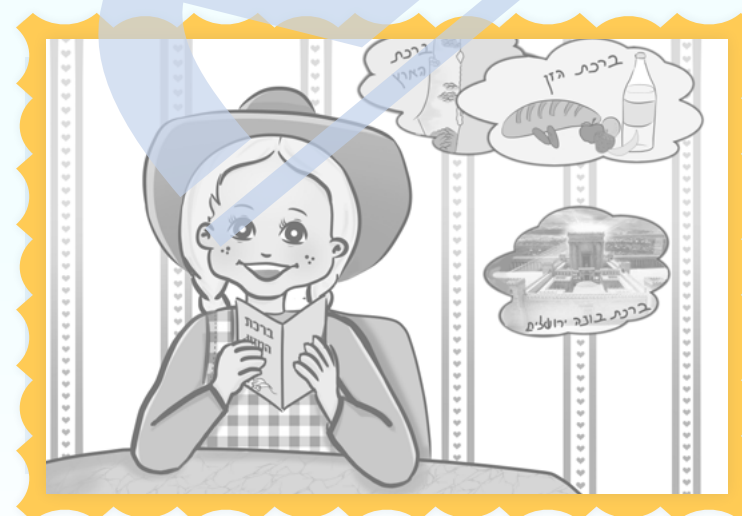

"ואכלת ושבעת וברכת"

אכלתי שבעתי, כח קבלתי
לה' הטוב להודות רציתי.

על מה ברכי מקפידה בתמונה זו?

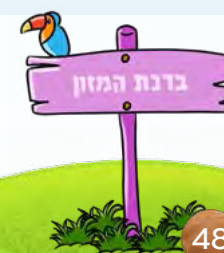

"מדוע אין בברכת המזון?"

לפי שכל מי שמברך ברכת המזון בכונה אין שולט בו לא אף ולא שצף ולא קצף" (תשב"ץ קטן, שטו) המברך מלה במלה מעורר עליו רחמי ה' ולא שולט בו כעס.

אומרים "מגדיל" ישועות מלכו" - ביום חל.
"מגדיל" ישועות מלכו" בשבת ביום טוב בראש חודש ובחול המועד.

בשבת, ביום טוב ובראש חודש מוסיפים גם בקשות מיוחדות

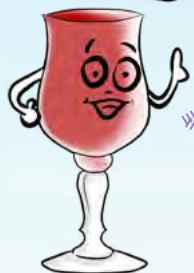
ברכת מעין שלוש

על מה זכרין לברך מעין שלוש?

עלי ושל כל משפחתי משפחת מזון.

זכרי, אני משקה חשוב ומשפחתי, בברכת מעין שלוש לה' תודי.

גם עלי מברכים מעין שלוש אך רק על פירות משפחת המינים המיוחדים.

מדוע נקראת ברכה זו מעין שלוש?

כי היא כמו שלש הברכות מהתורה שבברכת המזון.

לפניו ברכת מעין שלוש

צבעי בצבע ירק את המלים שהן כמו ברכת הזן.

בצבע צהב את המלים שהן כמו ברכת הארץ.

ובצבע אדם את המלים שהן כמו ברכת בונה ירושלים.

על פירות משבעת המינים:	על היין	על חמשת מיני דגן:
על העץ ועל פרי העץ	על הגפן ועל פרי הגפן	על המחיה ועל הכלכלה

ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשבוע מטובה. רחם (נא) על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מזבחך ועל היכלך ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו. והעלנו לתוכה ושמחנו בבניה, ונאכל מפריה ונשבוע מטובה ונברך עליה בקדשה ובטהרה:

כי אתה... טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ

על פירות משבעת המינים:	על היין	על חמשת מיני דגן:
ועל הפירות	ועל פרי הגפן	ועל המחיה

ברוך אתה ד', על הארץ

על פירות משבעת המינים:	על היין	על חמשת מיני דגן:
ועל הפירות	ועל פרי הגפן.	ועל המחיה (ו"א גם ועל הכלכלה).

הידעת? אם טעו בחתימת הברכה - בסוף הברכה, זכרין לחזר ולברך שוב.

יונת הזרב

במדבר, מסביב רק שמים וחול. רבה בר בר חנא רב על הגמל יחד עם השירה שאליו הצטרף. לפתע הוא נזכר:

"אוי וי, שכחתי לברך ברכת המזון."

מנהיג השירה זרז אותנו להמשיך בדרך, ושכחתי. מה אעשה? אם אומר ששכחתי לברך יענו לי שאברך עכשיו אבל צריך לברך במקום שאוכלים ואנחנו כבר עברנו דרך ארצה ממקום העצירה? איני יכול לחזור לבדי, איני יודע את הדרך ובכלל המדבר הוא מקום סכנה?"

נגש רבה לראש השירה ואמר לו "שמע אדוני שכחתי יונת זרב במקום שחינו ואני חייב לחזור לקחתה."

כל הנוסעים שמעו ואכן הסכימו שחייבים לחזור.

השירה חזרה למקום החניה ורבה ירד מהגמל, התישב במקום שאכל וברך בכונה. כשסיים לברך קם ממקומו ואז חשב בלבן, ודאי כל

הנוסעים ירצו לראות את יונת זרב ואיך יחזר לשירה בלי יונת הזרב, כלם יכעסו עליו, יצעקו עליו, ובכל זאת שמח מאד שהצליח להקפיד על הלכה חשובה זו.

לפתע הוא ראה דבר מה מוצנץ בחול הוא התקרב, התכופף, וראה מולו יונת זרב!

(רבה לא שקר כי הוא התכונן ליונת הזרב הפונה לעם ישראל שממשלים ליונה. מה יונה כנפיה מינות עליה, אף ישראל המצוות שיקרים מאד כזהב מינות עליהם).

סמני נכון / או לא נכון X

- ☐ משה נוסע בספינה.
- ☐ משה שכח לברך מיד כשסים את ארוחתו.
- ☐ משה לא מקפיד על ברכת המזון במקום האכילה.
- ☐ משה שכח יונת זרב.
- ☐ למשה לא נעים לחזר לשירה בלי יונת הזרב.
- ☐ משה מצא יונת כסף.

העתיקי

את פתגם מספר 9 ואת פתגם מספר 10 מעמודי הפתגמים לתוך העננים שבעמוד 43

בּוֹרָא נְפֹשׁוֹת

על מה זָרִיךְ לְבַרֵךְ בּוֹרָא נְפֹשׁוֹת?

על אֲכִילַת פִּרוֹת שְׁאִינָם מִשְׁבַּעַת הַמַּיִנִּים.

עֲלִינוּ לְאַחַר אֲכִילַת מַאֲכָלִים וּמִשְׁקָלוֹת שֶׁבִּרְכַּתְם שֶׁפָּלָה.

עֲלִי, לְאַחַר אֲכִילַת יִרְקוֹת וּפִרוֹת שֶׁבִּרְכַּתְם אֲדָמָה.

פֶּרוֹשׁ הַבְּרָכָה

"בּוֹרָא נְפֹשׁוֹת רַבּוֹת" ה' בּוֹרָא אֶת כָּל הַחַיִּים

"וְהַסְרֹנוֹן" וְכָל מָה שֶׁהֵם צָרִיכִים לְקִיּוֹם כְּמוֹ מִזֶּן וּמַיִם.

"עַל כֹּל מָה שֶׁבִּרְאָתָהּ לְהַחֲיֹת בָּהֶם..." וְגַם מוֹסִיף עוֹד מַאֲכָלִים טַעֲמִימִים וְעֶרְבִים.

וְעַל הַכֹּל נוֹדָה וְנֹאמַר: "בְּרוּךְ חַי הַעוֹלָמִים"

מְשִׁימָה

נִזְרֵי לְפִי הַמְסוּמָן. הַפְּלִי לְצַד יְמִין רַק אֶת הַפִּתְקִיּוֹת שֶׁעֲלִיהֶן מַאֲכָלִים שְׁאִין מְבָרְכִים עֲלֵיהֶם בּוֹרָא נְפֹשׁוֹת, וְגַלִּי מָה כְּתוּב מֵאַחֵר.

בָּאֵלֹו מַלְאִים מְבָרְכִים עֲלֵי, בִּתְחִלַּת בְּרַכַּת מַעֲיִן שְׁלֹשׁ?

בָּאֵלֹו מַלְאִים מְבָרְכִים עֲלֵי, בִּתְחִלַּת בְּרַכַּת מַעֲיִן שְׁלֹשׁ?

בָּאֵלֹו מַלְאִים מְבָרְכִים עֲלֵי, בִּתְחִלַּת בְּרַכַּת מַעֲיִן שְׁלֹשׁ?

צַבְעִי אֶת כָּל הַמַּאֲכָלִים עֲלֵיהֶם מְבָרְכִים בְּרַכָּה אַחֲרֹנָה בְּרַכַּת מַעֲיִן שְׁלֹשׁ.

פִּלְמִי עֲמוּד וְצַבְעִי! אִיזָה מִסְפָּר יָצָא? צַבְעִי אֶת הַחֲלָקִים בָּהֶם מוֹפִיעַ מִסְפָּר זֶה בְּצַבֵּעַ חוּם

יוצאים לדרך, לאן? ומדוע?

אך לפתע נעצרים בדממה
מדוע? מה כאן ארע?
קולו של הרבי הקדוש נשמע
אל אחד החסידים בכאב קרא

איה יכלת כר? איה?
פיצד שכחת כהלכה לברך?
לאט כל מלה בכונה ובקול
להודות לה' בברכת שהכל?

באנו לכאן ממרחקים
הסביר הבעל שם טוב לתלמידים
כי במקום זה אין כלל יהודים
והגויים לברך, כמוכן אינם יודעים

התחננו המים אל אדון העולמים
מדוע אנחנו לא זוכים?
אף אחד לא מברך עלינו כהלכה
מי יקדש אותנו בברכה.

הצדיק שפרח הקדש זאת ידע
רצה להוסיף למים קדשה
אך חבל כל כך על הברכה
שלא נאמרה כהלכה

למדו אז החסידים כלם
כמה כל ברכה מוסיפה לעולם
נשתדל גם אנחנו לזכר ולהתמיד
לברך כמו שצריך - תמיד.

אלכס העגלון מכין העגלה
קושר הסוסים בבטחה
בעוד זמן קצר תתחיל הנסיעה
ממעב'בוז' העירה לדרך רחוקה

לעגלה עולים הנוסעים
הבעל שם טוב עם קבוצת חסידים
שאל רבם הקדוש מצטרפים
רוצים ללמד ממנו תורת חיים

לאן? עד מתי? ומדוע?
את התשובה אין איש יודע
דוהרים הסוסים ממשיכים לנוע
אל המקום שהבעל שם טוב רוצה להגיע

חולפת העגלה בין הרים ושבדות
על פני גשרים ועירות
והנה העגלה נעצרה
ומול עיניהם נחל נראה

"הביטו" אחד החסידים קרא
"נוכל לשותות לריוה"
פונים הם לשותות, צמאונם להרוות
במים צלולים נפשם להחיות

אָפּר

צָבֵעַ

בְּצֵבֶה

אֶת

הַצִּיּוֹר

תַּחֲנוּנָה

כֶּחֶל

יָרֵק

צָהֳרַיִם

חֲלָקִים

אֶת

אֶדְמָה

אֶת הַחֲלָקִים

בְּצֵבֶה

3

מִסְפָּר

בָּהֶם

2

6

מִפִּיעַ

מִסְפָּר

1

בְּעֵמֶד 2

עוד על הברכה

הידעת? כל הברכות הראשונות נקראות **ברכות פנהין** כי בהן אנו מודות לה' על כל הפגאות שיש לנו בעולם. וגם ברכות על גשמים נכללות בהן.

אני שיר לברכות האלו, בהן אנו מודות לה' על שקדש אותנו ונתן לנו את הפירות לקיים מצוות.

רק רגע, שימי לב!
יש עוד ברכות הנקראות **ברכות שבת והודיה** בהן משבחים את ה' מודים לו. חלק מברכות אלו הן ברכות **הראיה** בהן משבחים על דברים מפלאים שראים בעינינו.

עני על השאלות

ודאי את זוכה לברך מדי יום ברכות הנהנין.
בדקי בעמוד הבא:

1. אלו ברכות מברכות המצוות זכית לומר השנה?
2. אלו ברכות מברכות שבת והודיה זכית לומר השנה?
3. אלו ברכות מברכות המצוות שיכות יותר לנשים?

צבעי בצבע **כחול** מסביב לברכות המצוות וחברי בינה בקו.

צבעי בצבע **צהוב** מסביב לברכות שבת והודיה וחברי בינה בקו.

צבעי בצבע **אדום** מסביב לברכות הנהנין וחברי בינה בקו.

עליתי עמוד 2
כמה תמונות של ברכות המצוות... מצאת? צבעי את החלקים בהם מופיע מספר זה בצבע שחר

נִקְפִּיד לֹאמַר אָמֵן בְּכָל הַכַּחַ
וְשִׁעְרֵי גֹז עַדֵּן נִזְכָּה לַפֶּתַח

[illegible]

אמ"ת

N הִתְכַּוְּתָה בְּכֹחַ הַכֹּחַ?

'אמל' = אמת

א-ר מרד ואמן.

וּלְפָעַמִּים $|\mathcal{A}| = |\mathcal{B}|$. הֲלֹאִי וְהֲלֹאִי זֶה תִּתְקִים.

עם מפתח שבור אי אפשר לפתח שערים. **אמן** שלא אחרו אותה בשלמות, אללא קטפו את ה-נ' היא **אמן קטופה**. גם אם חלקו את האמן לשתיים אל-נ' היא **אמן קטופה**. וגם **אמן** שלא אחרו אותה עם הנקודה הנכון- **אמן**, היא **אמן חטופה**.

המסע המפלא

קבוצת שוטרים לבושי מדים עמדו והמתינו בתחנת הרכבת. הרכבת הגיעה. השוטרים אשר עשו את דרכם מירושלים לחיפה, עלו לרכבת והתפזרו בין הקרונות. הם לא שמו לב ליהודי גבה קומה שעלה לפניהם. הם ודאי לא שיערו שהתנגלה לידם זכות לנסע יחד עם אחד מגדולי התורה הלא הוא רבי אליהו לופיאן זצ"ל.

שכבר שמעו, כזו לא שמעו. איזו עצמה, איזו כונה, איזו דבקות.

הרכבת דוהרת קדימה. ממהרת כל כה, ר' אליהו לא ממהר, מתון מתון כמונה מעות. "אשר - יצר - את - האדם - בחכמה..." אפשר למשש את הכונה באויר! "ברוך - אתה - ד' - רופא - כל - בשר - ומפליא - לעשות."

"אמן!!!" הצטלצלה המלה ברחבי הקרון. נאמרה על ידי כל השוטרים כלם, ממש כפי שהתבקשו.

השוטרים מתפזרים למקומותיהם. הנסיעה ממשיכה אך לא לזמן רב, פתאום נעצרה. איש לא ידע מדוע. שמועות משמועות שונות נפוצו, הנוסעים התהלכו בין הקרונות מנסים להבין אחד מהשני מה קרה. חצי שעה עמדה הרכבת עד שנתנה לה הרשות להמשיך. מפה לאזן עברה השמועה: מחבלים הניחו מטען חבלה על פסי הרכבת. בנס לא התפוצץ המטען. הנוסעים נצלו ממות בטוח. ר' אליהו ידע

"כל המאריך ב'אמן' מאריך לו ימיו ושנותיו."

הרכבת החלה במסעה, חולפת ביעף בין הרים וגבעות. היה זה באמצע הנסיעה, יד רכה הניחה על כתפו של אחד השוטרים. הלה הסב את ראשו וראה לפניו יהודי נשוא פנים "בקשה לי אליה" פנה ר' אליהו אל השוטר "אני צריך לומר ברכת 'אשר יצר' לכן אני מבקש ממך שתאסף לכאן את כל השוטרים שברכבת כדי שיענו אמן על ברכתי..." השוטר נדהם מן הבקשה החריגה, אך לא העז לסרב. הדרת פניו של ר' אליהו לא אפשרה לו להסת על בקשתו המוזרה. תכף ומיד קם ממקומו והחל לאסוף את חבריו. אכן מארע מבדח למדי... "מה אתה אומר?" "ברכה?" "אשר יצר?" "מה לומר?" "אמן?" אט אט התאספו השוטרים. אלו מחיכים, אלו דוחפים מרפקים, ואחרים סתם סקרנים לדעת מה בדיוק עומד להתרחש. מה בעצם אפשר להפסיד? זמן? והלא הרכבת נוסעת בינתיים קדימה. מה יש, קצת חיות בחיים...

עומד ר' אליהו מקף בשוטרים לבושי מדים. שקט השלך בקרון. רק קולו של ר' אליהו נשמע מתון, מתון "ברוך - אתה - ד'..." דבקות כזו. השוטרים נרגשים. יש ביניהם שזו הברכה הראשונה שהם שומעים בחייהם. גם אלו

המגע אש
המוציא מזונות,
גפני עץ, אדמה,
שהכל.

אטור ידיים
מלא חפנים
ואתברך בשפע
משמים.

נברך לאדון הכל
לאט, ברור
ובקול.

נזהר לא לבלי
בלי ברכה
ועוד יותר נזהר שלא
נבלע את הברכה.

נקפיד
על גטילת ידיים
בזהירות
בדי שלא נבוא
לידי עניות.

(ברכות ל"ה)

אֲחֲזִיק הַלֶּחֶם
בְּשֵׁתַי יָדַיִם,
וְאֶזְכֹּר לְהַפְרִיד
לֶחֶם מִזֶּמַּן פְּעָמַיִם.

"כָּל מִי שֶׁזָּהִיר
בְּבִרְכַּת הַמַּזֶּן,
מִזִּנְתָיו מֵצִיין לוֹ
בְּרוּחַ וּבִכְבוֹד כָּל
יְמֵי חַיָּיו"

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 4

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 1

כְּשֶׁבֵרַכְתָּ שֶׁהַכֹּל
אֵין מְבִרְכֶת
אֶת כָּל הַנִּבְרָא
בְּעוֹלָם לֹא מְשִׁיבָת.

נִקְפִיד לֹאמַר אֱמֶן
בְּכָל הַבֶּחַ
וְשַׁעֲרֵי אֵז עֶדֶן נִזְכָּר
לְפָתַח.

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 5

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 2

אֲבִירָה בְּרַכַּת הַמַּזֶּן
מִתּוֹד הַכְּתוּב
יִשְׁפִיעַ ה' עָלַי
כָּל טוֹב.

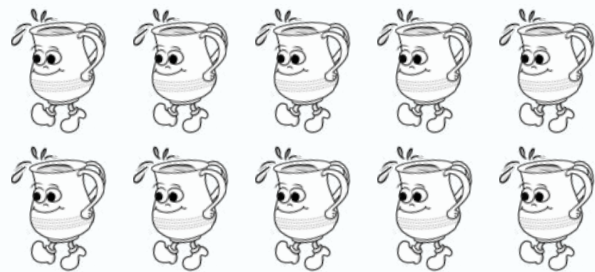
"כָּל הַמֵּאֲרִיד בְּאֶמֶן
מֵאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו
וְשָׁנוֹתָיו".
זִקֵּן בָּא בַּיָּמִים.

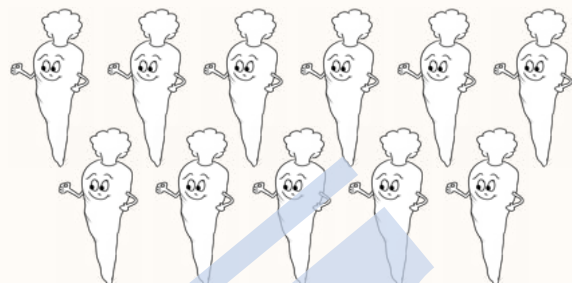
פִּתְגָּם
מִסְפָּר 6

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 3

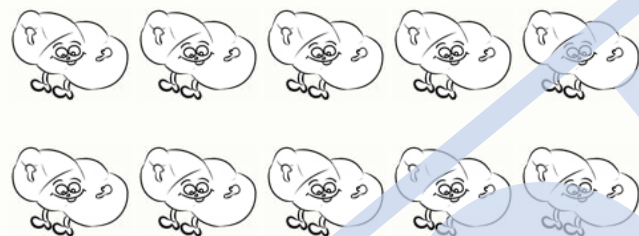
אָקח מִלֵּא הַסֶּפֶל מַיִם,
אֲשֶׁל עַל כָּל שְׂפֵי הַיָּדִים.

אָמַר אֶת הַבְּרָכָה בְּקוֹל
וְאוֹדָה לַה' עַל הַכֹּל.

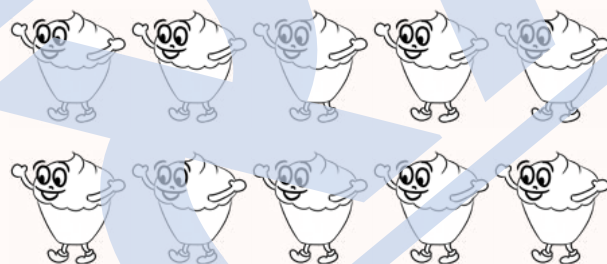
אֲחִיזִיק הַלֶּחֶם בַּעֲשֹׂר אֶצְבָּעוֹת
וְאֶכְלוּ פֶּרוֹשׁ הַמַּלּוֹת.

אֲחִלֵּק לְשֵׁלֶשׁ אֶת הַבְּרָכָה
וְאֶבְרֶה בְּכֹנֶנָה.

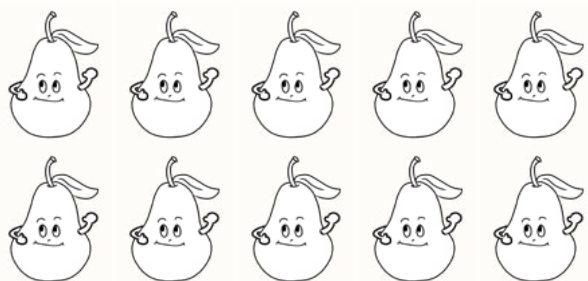
אֲזַכֶּה בְּאֶמֶן אֶת הַסּוּכִּים
בְּרֻכּוֹתַי יַעֲלוּ לְמַרוֹמִים.

אֶת הַבְּרָכָה אָמַר בִּישִׁיבָה
הַבְּרָכָה תִּהְיֶה רְצוּיָה.

הַקְּפִידִי לְהַחֲזִיק בְּיַד יְמִינִי אֶת הַפֶּרִי,
וּכְמוֹכֵן אֶת הַבְּרָכָה דְּעִי.

אֶבְרֶה בְּרֶכֶת הַמָּזוֹן מִתּוֹדַת הַכֶּתוּב,
יִשְׁפִּיעַ ה' עָלַי כָּל טוֹב.

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 10

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 7

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 11

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 8

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 12

פִּתְגָּם
מִסְפָּר 9

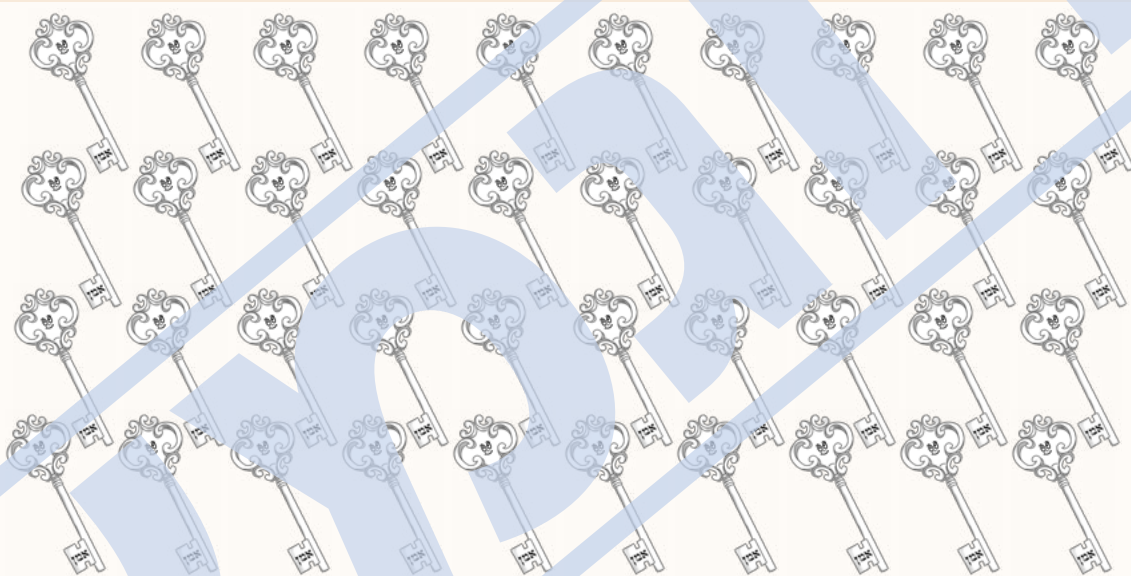
בּוֹרָא נִפְשׁוֹת אֲבֵרָה בְּכֹנָה
עַל שֶׁהֵבֵלָה הָעֵץ זֶה־אֲדָמָה.

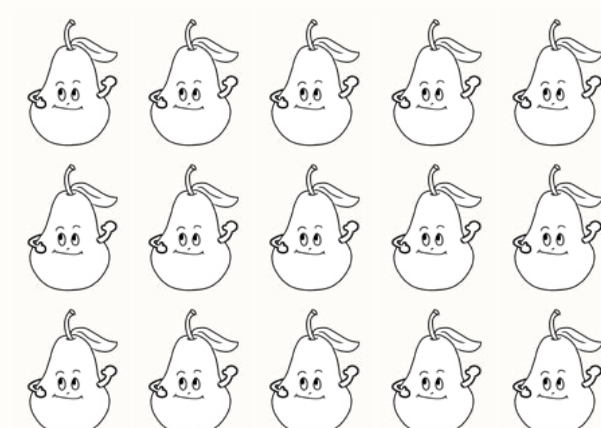
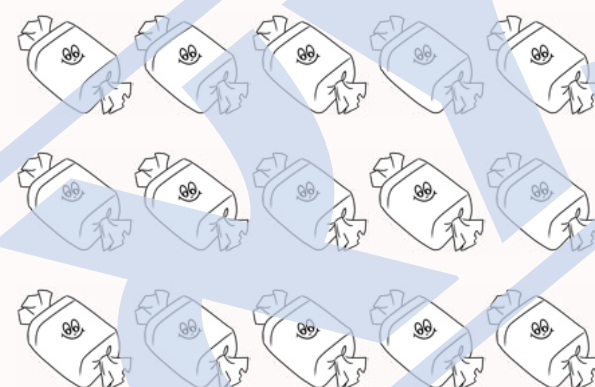
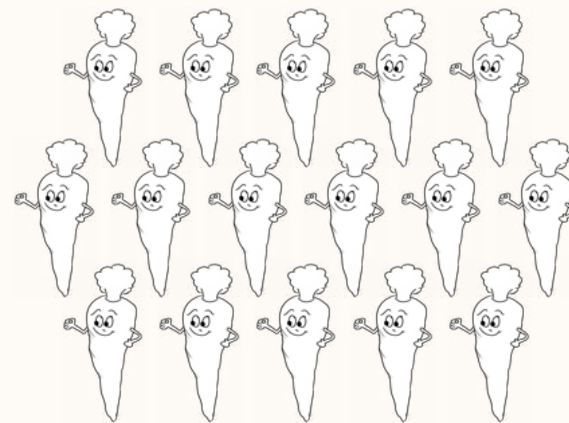
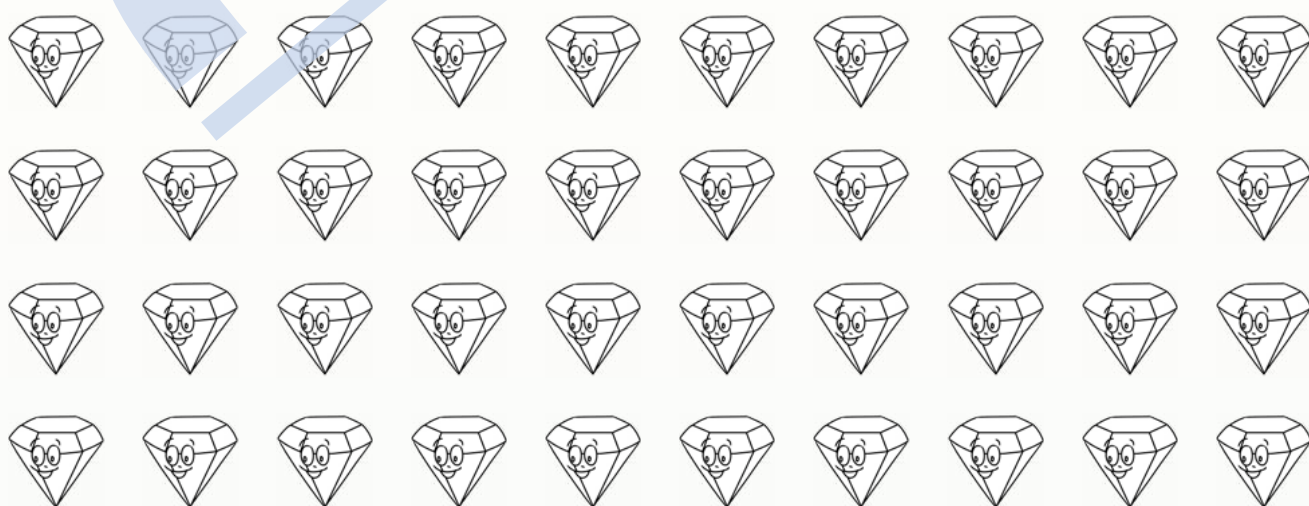
מֵעֵץ שָׁלֹשׁ לֹא אֶשְׁכַּח
שְׁכָרִי יִרְבֶּה לְנֶצַח.

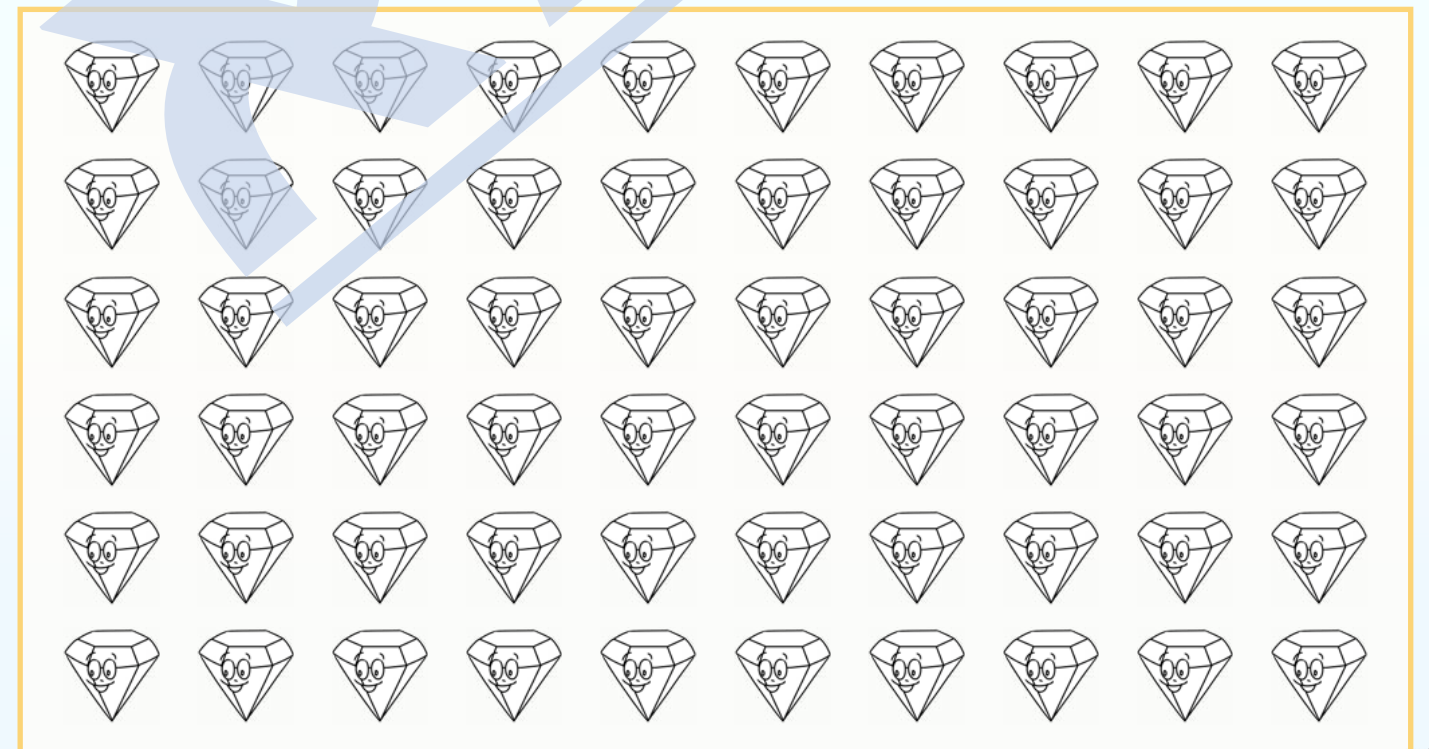
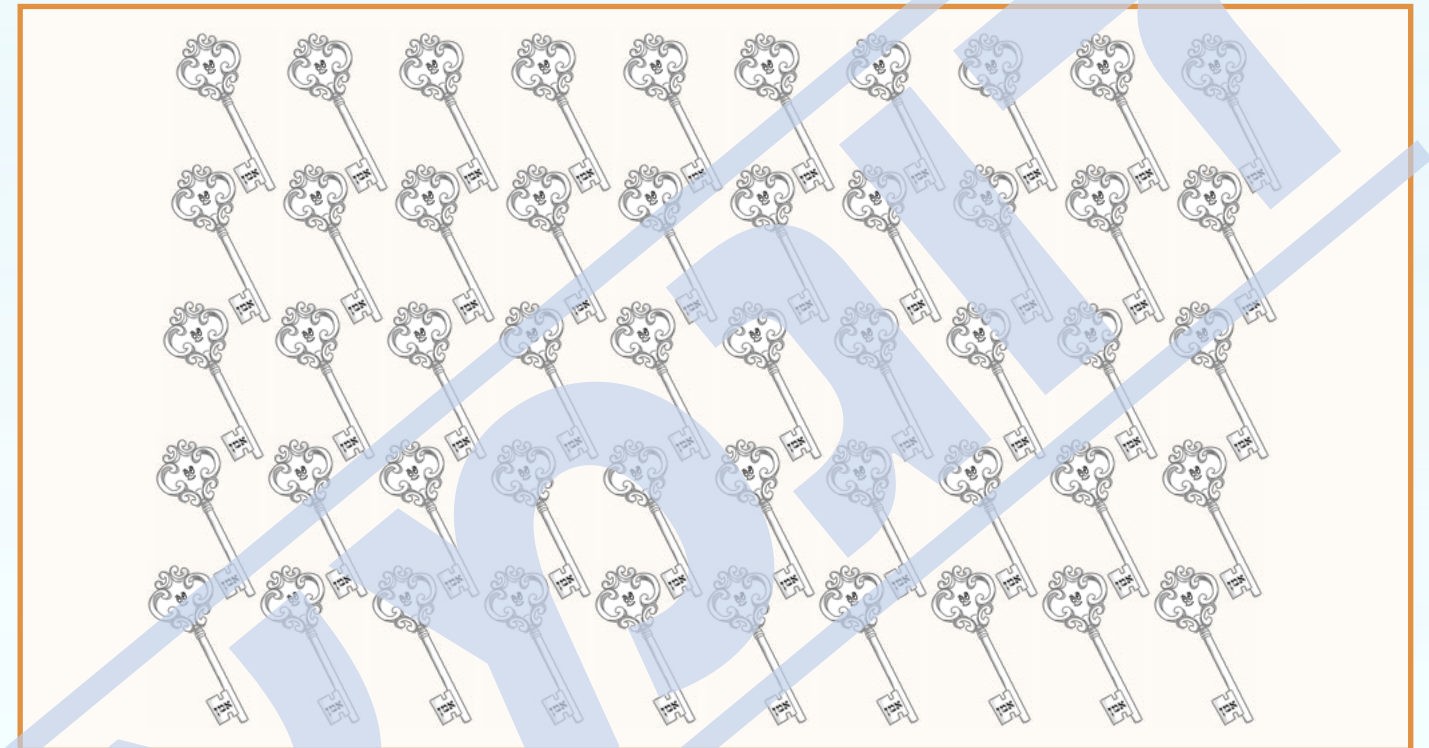
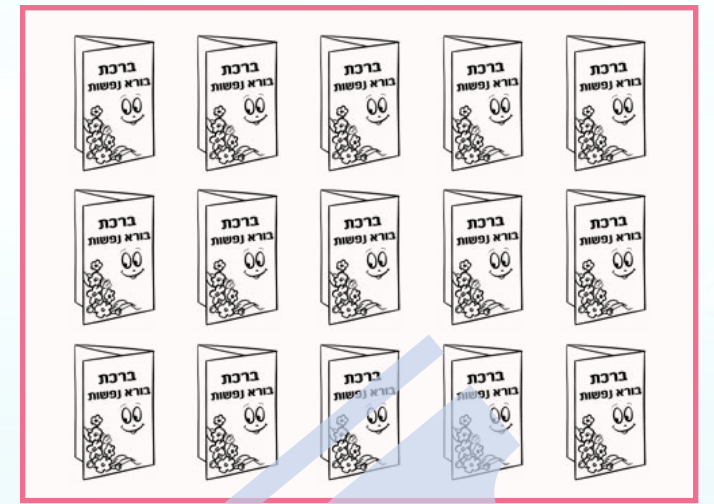
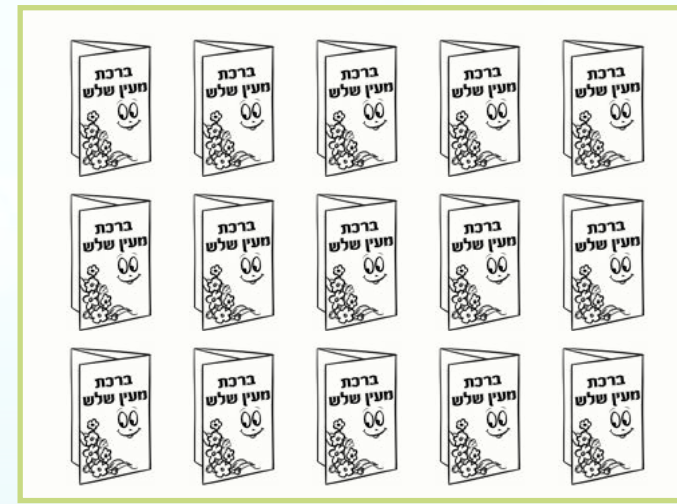
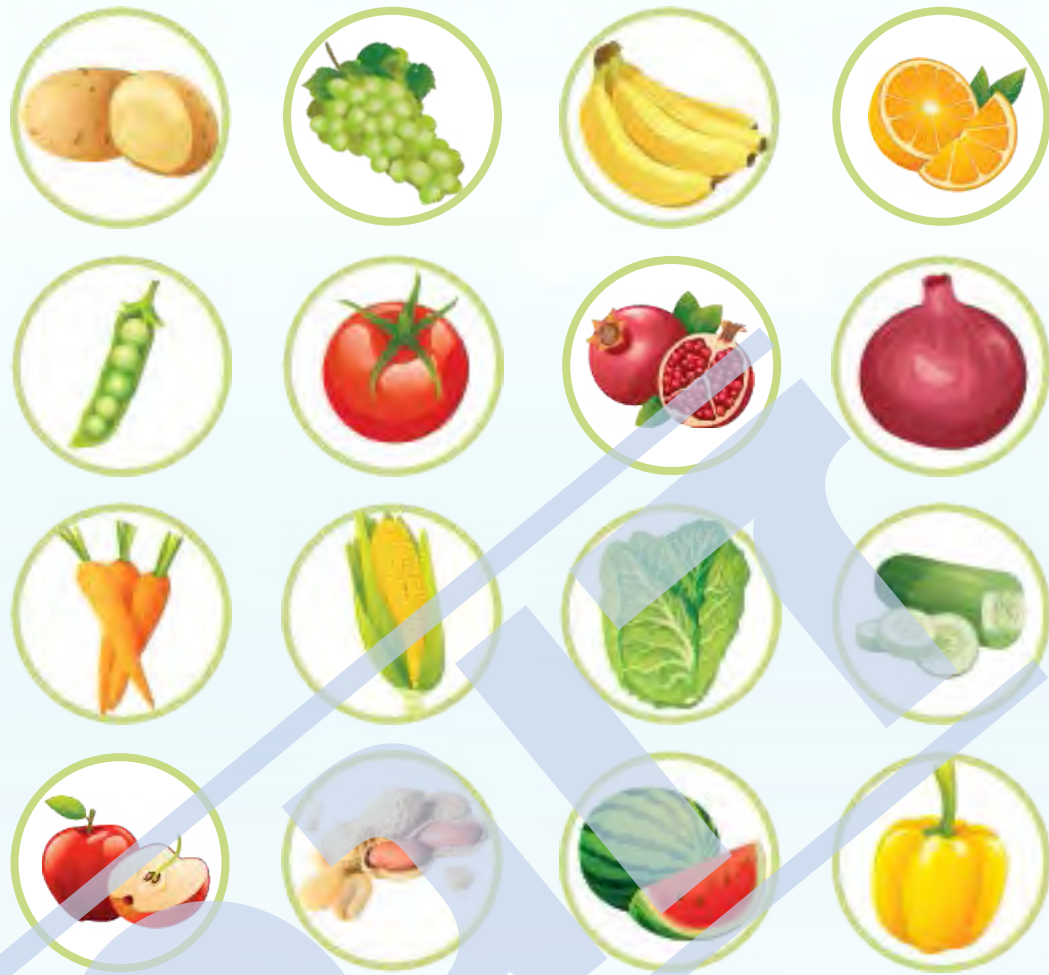

"כָּל הַעֲוֹנָה אָמֵן בְּכֹל בָּחוּ
בּוֹחֲחִין לוֹ שֶׁעָרִי גַּז עָדוֹ"

"מָה ה' אֱלֹהֵינוּ דּוֹרֵשׁ מֵעַמָּה...
מֵאָה.

ה. שטיינר | ל. פירר